

T.C
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK MUSİKİSİ ANASANAT DALI

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDEKİ (AGSL) TÜRK
MÜZİĞİ ÇALGILARI DERSİNDE ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİLERİN
KARŞILAŞTIKLARI PROBLEMLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Akın UZUNOĞLU

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Metin BALAY

Eylül 2008
İstanbul

T.C
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK MUSİKİSİ ANASANAT DALI

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDEKİ (AGSL) TÜRK
MÜZİĞİ ÇALGILARI DERSİNDE ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİLERİN
KARŞILAŞTIKLARI PROBLEMLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Akın UZUNOĞLU

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Metin BALAY

Eylül 2008
İstanbul

T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Türk Musikisi programı yüksek lisans öğrencisi Akın UZUNOĞLU tarafından hazırlanan “Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Türk Müziği Çalgı Derslerinde Öğretmen ve Öğrencilerin Karşılaştıkları Problemler ve Çözüm Önerileri ” adlı bu çalışma jürimizce Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Sınav Tarihi : 03.09.2008

(Jüri Üyesinin Ünvanı , Adı , Soyadı ve Kurumu) :

İmzası :

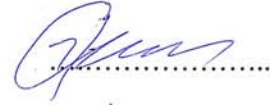
Jüri Üyesi: Prof.Dr. Metin BALAY
(Danışman-Yeditepe Üniv. Öğr.Üyesi)

Jüri Üyesi : Yrd.Doç.Çetin KÖRÜKÇÜ
(H.Ü. Öğr.Üyesi)

Jüri Üyesi : Yrd.Doç.Dr.Yalçın ÇETİNKAYA
(H.Ü. Öğr.Üyesi)

ÖNSÖZ

Bu çalışma Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Musikisi Anasanat Dalı Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanmıştır. Araştırmanın temel amacı AGSL'lerindeki Türk Müziği Çalgı Eğitiminde karşılaşılan sorunları saptamak ve olası çözüm önerileri geliştirmektir. Bu amaçla 5. Eğitim Bölgesini kapsayan, Çorum, Giresun, Ordu, Samsun, Sinop, Sivas, Tokat ve Trabzon AGSL'leri öğretmen ve öğrencileriyle görüşülmüştür.

Çağdaş, barışçıl ve demokratik nitelikte bireylerin yetiştirilmesi yanında ulusal kültürümüzün evrensel kültürle eşit koşullarda entegrasyonu için olmazsa olmazlardan olan her türden sanatsal etkinliklerin yanında çalgı eğitiminin önemi ve değeri yadsınamaz. Bu anlamda özellikle müzik eğitiminde önemli bir yere sahip bulunan çalgı öğretiminde karşılaşılan problemlerin, zamanında ve yerinde tespit edilmesi, yine zamanında ve yerinde gerekli tedbirlerin alınması ile üstesinden gelinebilir.

İşte bu çalışma ile Türk Müziği Çalgı Eğitimi kapsamında AGSL'lerinde verilmekte olunan Ud ile Bağlama öğretiminde nelerin problem oluşturduğunu belirleyerek çözüm önerileri geliştirmek ve bu alanda çalışanlara katkı sunmak hedeflenmiştir.

Bu çalışmanın oluşmasında yardımlarını esirgemeyen tez danışmanım sayın Prof. Dr. Metin BALAY başta olmak üzere, emeği geçen bütün herkese, mülakat esnasında görüştüğüm Güzel Sanatlar Liselerinin yöneticilerine, Ud ve Bağlama Öğretmenlerine ve Öğrencilerine teşekkürler etmeyi bir borç bilirim.

İstanbul–2008

Akın UZUNOĞLU

T.C
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK MÜSİKİSİ ANASANAT DALI

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDEKİ (AGSL) TÜRK
MÜZİĞİ ÇALGILARI DERSİNDE ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİLERİN
KARŞILAŞTIKLARI PROBLEMLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Akın UZUNOĞLU
Tez Danışmanı
Prof. Dr. Metin BALAY

Eylül 2008
İstanbul

ÖZET

Bu çalışmada, öğretmen ve öğrencilerin “Anadolu Güzel Sanatlar Lise”(AGSL)’lerinde verilmekte olan Türk Müziği Çalgı Derslerinden “Ud” “Kanun” ve “Bağlama” derslerinde neleri problem olarak algıladıkları tespit edilmeye çalışılmış ve olası çözüm önerileri sunulmuştur. Ancak 5. Bölgede bulunan AGSL’lerinde “Kanun” dersinin olmaması nedeniyle araştırma kapsamına alınmamıştır. Çalışma betimsel(tarama) ve nitel özellik taşımaktadır. 2007–2008 Eğitim-Öğretim yılında MEB na bağlı 5. Bölge AGSL’lerinde görev yapmakta olan 7 Bağlama ve 2 Ud öğretmeni ile 57 Bağlama ve 11 Ud dersi alan öğrenci olmak üzere toplam 77 kişiden “yarı yapılandırılmış” görüşme tekniği kullanılarak veri toplanmıştır. Çalışmanın verilerine göre Bağlama ve Ud derslerinde öğretmenlerin kendilerini yeterli görmeyişlerini en önemli problem olarak algılamaları oldukça anlamlı bulunmuştur. Bağlama ve Ud derslerine ait bir ders kitabının olmaması,

Okulun olanaklarının yetersizliği, bu dersi alması gereken öğrencilerin belirlenmesinde kullanılan yöntem, yönlendirme yetersizliği ve öğretim programının uygulanabilme güçlüğü de önemli birer problem olarak görülmüştür. Öğrenciler de Bağlama ve Ud öğretiminde öğretmenlerin ileri sürdüğü problemlerin benzerlerini belirtmişlerdir. Bunun yanında farklı olarak öğretmenlerin ve velilerinin çalgı eğitimine yeterli ilgiyi göstermeyişlerini, çoksesli orkestra etkinliklerinde çalgılarıyla yer alamayışlarını, beste yapma tekniklerini öğrenecekleri bir dersin programda olmamasını, bireysel ve grupça etkinlikler düzenleyemediklerini ve çevrenin (toplumun) eskisi gibi bu çalgı türüne yeterli ilgiyi göstermeyişlerini önemli birer problem olarak algıladıklarını belirtmişlerdir.

Yukarda belirtilenlerden farklı olarak, bu okullara ayrılan kontenjanların özel yetenekler dışında diğer öğrencilerle doldurulmaya çalışılması, okulların yeterince tanıtılmaması ve bu nedenle de yetenekli öğrencilerin bu okullara yönlendirilmemesi, okulda çalgı eğitimine uygun düzenlenmiş özel dersliklerin yetersizliği, kadrolu öğretmenlerin zamanında atanmayışları da önemli problemler olarak belirlenmiştir.

Türk Müziği Çalgı Eğitiminde önemli bir yere sahip bulunan Ud ve Bağlama öğretiminde beklenen düzeyi yakalayabilmek için belirlenen bu sorunların çözümlenmesi ilgili kurum ve kuruluşlar başta olmak üzere, kişilerin kendilerine düşen sorumlulukları titizlikle yerine getirmeleri ile mümkün görünmektedir. Sözgelimi öncelikle bu okulların tanıtımının iyi yapılması ve öğrenci ile öğretmen seçiminde titiz davranılması önerilebilecek somut çözümler olarak alınabilir.

Tanımlar

AGSL: Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri

Enstrüman: Ud, Bağlama (Türk Müziği telli çalgıları).

Çalgı Eğitimi: Belli bir çalgının belli bir program dâhilinde öğretimi.

T.C

HALİC UNIVERSTY

SOCIAL SICIENCE ENSTITUTE

TURKISH MUSIC DEPARTMENT

**PROBLEMS OF STUDENTS AND TEACHERS ENCEOUNTERİNG İN
TURKISH MUSİCAL İNSTRUMENT COURSE İN ANOTALİON ART
HİGH SCOHOOLS AND SOLİTİON RECOMMENDATİONS**

POST GRADUATE THEESIS

Prepared by

Akın UZUNOĞLU

Thesis Advisors

Prof. Dr. Metin BALAY

September 2008

İSTANBUL

**PROBLEMS OF STUDENTS AND TEACHERS ENCEOUNTERİNG İN
TURKISH MUSİCAL İNSTRUMENT COURSE İN ANOTALİON ART
HİGH SCOHOOLS AND SOLİTİON RECOMMENDATİONS**

SUMMARY

In this study the problems that teachers and student face in the “Ud”, “Kanun” and “Bağlama” courses of Turkish Art Müsic Instrument Lessons in Anatolion Art High Schools have been observed and some of possible solutions have been suggested. However, Schools of the 5th region there have been no “Kanun” lessons that’s why they have not been researched here.

This study is descriptive and qualitative. The data have been collected from the 7 “Bağlama” and 2 “Ud” teachers working in the 5th Region of AAHS from Ministry of Education in the 2007-2008 academic year together with 57 “Bağlama” and 11 “Ud” students, totally 77 people, using “semi-structured” interview methods. It has been found significant that teachers in Bağlama and Ud courses cannot evaluate themselves sufficient enough. Not having a certain course book for Bağlama and Ud lessons, the methods for choosing the students for these schools, insufficient leading of students and the difficulties in the implementation of educational programmes have been seen as important problems. Students have also declared similar problems with their teachers in teaching of Bağlama and Ud, In addition, parents do not have enough interest in instrument teaching and the students cannot join orchestra activities with their own instruments students have talked about their other problems of they do not have a special course for learning composing techniques and they cannot hold individual and group activities for these instruments as much as in the past.

Some other problems have been observed in this study are the unfair placement of students in these schools besides the gifted ones, the insufficient knowledge of people about these schools and not leading of gifted students to them, not having enough classrooms suitable for instrument teaching and also teachers of Ministry of Education have not been given work on time.

In order to reach the targets in teaching Ud and Bağlama which have an important place in Turkish Art Music Instrument Teaching both individuals and related institutions should do their own part to solve all these problems. For instance, people should be informed enough about these schools and also students and teachers should be fairly selected for these schools.

Key Words: AAHS, Instrument Teaching, UD, Bağlama

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	ii
ÖZET	iii
SUMMARY	v
GİRİŞ	1
1. ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSESİ (AGSL) VE MÜZİK EĞİTİMİ	5
1.1 Çalgı Eğitimi.....	8
1.1.1 Bağlama Eğitimi.....	10
1.1.2 Ud Eğitimi.....	12
2. PROBLEM CÜMLESİ	15
2.1 Amaç.....	15
2.2 Önem.....	15
2.3 Sınırlılıklar.....	15
3. YÖNTEM	16
3.1 Araştırmanın Modeli.....	16
3.2 Evren ve Örneklem.....	16
3.3 Verilerin Toplanması.....	17
3.4 Verilerin Analizi.....	19

4.YANITLARIN ANALİZİ	21
4.1 Bağlama öğretmenleri ile yapılan görüşmelerin analizi (BÖN).....	22
4.2 Bağlama öğrencileri ile yapılan görüşmelerin analizi (BÖİ).....	22
4.3 Ud öğretmenleri ile yapılan görüşmelerin analizi (UÖN).....	23
4.4 Ud öğrencileri ile yapılan görüşmelerin analizi (UÖİ).....	24
4.5 Toplu analiz.....	26
4. SONUÇ VE ÖNERİLER	30
Kaynakça.....	32
Ekler.....	34
Ek: 1 Görüşme Soruları.....	35
Ek:2Görüşme sorularının cevapları.....	37
Ek: 3 MEB AGSL Türk Müziği Öğretim Programı(UD ve Bağlama).....	60
Ek 4: Milli Eğitim Bakanlığında Alınan İzin Belgesi.....	71
Özgeçmiş.....	72

GİRİŞ

“Duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belirli amaç ve yöntemlerle, belirli bir güzellik anlayışı doğrultusunda, birleştirilmiş seslerin işleyişi yoluyla anlatan estetik bütüne müzik denir” (Uçan, 1994 s:64). Müzik, insanlık tarihi kadar eskidir ve insansal niteliklerin kazandırılmasında ve geliştirilmesinde önemli katkılar sağlamaktadır. Öte yandan günlük yaşamımızın her döneminde iç içe olduğumuz bir olgu ve varlığını sürdüren en başat değerlerden birisidir. Tarihin değişik dönemlerinde, sosyo-ekonomik ve kültürel değişime bağlı olarak gerek içerik gerekse tür ve cins olarak müziğin de değişiklik gösterdiği görülmektedir.

Yaşamımızda önemli bir yere sahip olan müzikten, eğitim, eğlence, hastalıkların tedavisi, çocuk yetiştirme, ruhsal dinginlik elde etme vb. alanlarda yararlanıldığı görülmektedir. *Müziğe erken yaşlarda başlayan bireylerin beyin gelişimi ve IQ seviyelerinin olumlu yönde etkilendikleri bilimsel çalışmalarla kanıtlanmıştır(www.littlefolksmusic.com)*. Müziğin bireysel yaşamımızdaki köklü yerinin yanı sıra, onun toplumsal yaşamda da oldukça önemli bir işlev yüklediği görülür. Kuşkusuz bunun en önemlisi, bağımsız birer birey ve giderek birbirinden haberdar olan toplum bireylerinin ulus olmalarına önemli katkılar sağlıyor olmasıdır. İngiliz, Fransız, Latin Amerika, Kongo, Japon müziği yanında Türk müziği denildiğinde anlaşılması gereken işte bu noktadır. Yani müziğin evrensellik kadar ulusal ve yerel olma özelliği de bulunmaktadır. Bu özellik, o ulusun bireylerinin bir yandan evrensele uzanmalarına olanak sağlarken, diğer yandan da ortak bir estetik hazda birleşmesine olanak sağlar. Bu çalgı aletleri için de geçerli bir durumdur. Farklı müzik türlerinin farklı çalgıları olduğu bilinmektedir. Batı müziği çalgıları ile Türk müziği çalgılarının farklı olması bundan kaynaklanmaktadır. Müziğin ayrıca bireylerin yaşı, cinsiyeti ve eğitim düzeyi ayrımı yapmaksızın gelişimlerini etkileyen önemli bir etkin olduğu da öteden beri savunulmaktadır.

Müzik eğitimi, insanların en iyi biçimde yetişmesi konusunda da yararlanılan etkili ve değerli bir araçtır. Müzik eğitimi sayesinde bireylerin kendilerini ifade etme ve yaratıcılıkları, hareket ve ritmik yetenekleri, estetik duyguları, kültürel birikimleri, dil becerileri, bilişsel ve analitik düşünme yetenekleri gelişir. Günümüzün çağdaş toplumlarında eğitim, bilim, teknik ve sanatla beraber

düşünölmekte, tasarlanmakta ve yürütölmektedir. Doğu ve Batı uygarlıklarında müziğe bilimsel açıdan yaklaşıldığı ve temel bilimlerle paralel olarak ele alındığı *Platon (M.Ö428/348),Kindi(ö 866), İhvan'ı Safa(4.y.yıl) Pythagoras (İ.Ö. 5–6 yy.), Konfüçyüs un müzik hakkında notlar (İ.Ö. 551–478), Farabi (874–950 Kitab'ül Musika) ve İbn-i Sina (Musiki 980–1037) gibi filozofların eserlerinden de anlaşölmaktadır(Çetinkaya 2006, s: 1).*

Bir toplumun uygarlığının ve kimliğinin oluşmasında kültür ve sanat varlıklarının önemi çok büyüktür. Müzik bir kültür ögesidir ve kültürün diğer öğeleriyle etkileşim halindedir. Müziğin bir toplumda bireysel, toplumsal, kültürel, ekonomik işlevlerinin de olduğu bilinmektedir.

İnsanlık tarihine bakıldığında başlangıçtan günümüze kültür, sanat ve müzik hep iç içe olmuşlardır. Güzel sanatların kültürel alanlar içinde önemli bir yeri vardır. Müzikte güzel sanatların en etkin ve yaygın kullanılan dallarından biridir. Bunun için, müzikteki temel görüş ile kültürlerdeki temel görüş arasında bir tutarlılık olması gerekmektedir.

Buna göre, müzikte temel görüş,

a) Çağdaş Türk Müziğinin yaratılması,

b) Bütün yurttta yorumlanır olması,

c) Halkın temelde bunları yaşar duruma ulaştırılması,

d) Eski müziklerimizin ve yöneldiğimiz Batı uygarlığı müziklerinin de bu temel müziklerle dengeli olarak yaşanır olması diye tanımlanabilir (Sun, 1969, s: 3).

Müzik eğitiminde klasik, modern ya da çağdaş müziklerin yanında geleneksel müziklerin de önemli bir yere sahip olduğu bilinmektedir. Geleneksel müziğin halk yığınları üzerine etkileri ve birlikte yaşama kültürüne katkısı hep biline gelmiştir. Van YYÜ Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi ABD tarafından 4–6 Mayıs 2005 tarihlerinde düzenlenen "Genel Müzik Eğitiminde Geleneksel Müziklerimiz" konulu sempozyumun sonuç bildirgesinde belirtilen görüşlerde bu doğrultudadır. Bunlar:

1) Genel müzik eğitiminde geleneksel müziklerin önemli bir yeri vardır.

2) Genel müzik eğitimi yapılan eğitim öğretim kurumlarında geleneksel müziklerimize Milli Eğitim Temel Kanunu'nda belirtilen ilke ve amaçlar doğrultusunda, okul kademelerine ve öğrenci düzeylerine göre yer verilmelidir.

3) Genel müzik eğitiminde, geleneksel müziklerimize yer verilirken, diğer ana müzik türleriyle gerekli dengenin sağlanmasına özen gösterilmelidir.

4) Genel müzik eğitiminde, geleneksel müziklerimize yer verilirken, kuramla uygulama arasında sağlıklı bir denge oluşturulmasına özen gösterilmelidir.

5) Genel müzik eğitiminde, geleneksel müziklerimize yer verilirken, karşılaşılan kuramsal sorunların giderilmesinde gerekli uzman desteği ve yardımı sağlanmalıdır.

6) Genel müzik eğitiminde, geleneksel müziklerimize yer verilirken, ulusal müziğimizle, çağdaş ve çağcıl müzikler arasında gerçekçi ve sağlıklı bir denge gözetilmelidir.

7) Genel müzik eğitimi yapılırken eğitim müziği dağarı oluşturma-geliştirme çabaları sürekli desteklenmelidir.

8) Bütün bunlar yapılırken, genel müzik eğitiminin "ortak genel müzik kültürü verme" işlevi unutulmamalıdır (www.muzed.org.tr).

Yukarıdaki sonuçlardan da anlaşılacağı gibi geleneksel müziklerimizin günlük yaşantımızda ve müzik eğitim sürecinde çok önemli bir yeri vardır. Böyle bir görüşün oluşmasında ve sonucunda, o toplumun müziğinin icrasının yapıldığı çalgıların rolü ve önemi bir kat daha artar. Bütün ulusların kendilerine ait bir geleneksel müzikleri ve bu müziğin icra edildiği geleneksel çalgılar zaten tarihten beri var olmuştur. Bu açıdan Türk müziği denildiğinde, Türk ulusunun şahsında somutlaşan, diğer bir ifade ile bir ulusu ulus yapan ve kültüre bağlı ortak değerlerin oluşumuna katkı sağlayan sözlü ve sözsüz melodilerin seslendiriliş biçimleri, Türk müziği çalgıları denildiğinde de bu müziklerin aslına uygun olarak icra edilmesini sağlayan çalgılar akla gelebilir.

Bu çalışma Ud ve Bağlama üzerinde yoğunlaştırıldığı için diğer bütün çalgılar tek tek açıklama yoluna ayrıca gidilmemiştir. Bu nedenle bundan sonraki kısımda Ud ve Bağlama eğitimi ve bu çalgılar üzerinde durulacaktır.

Ülkemizde eğitimin her kademesinde müzik eğitimi verilmektedir. Okul öncesi, ilköğretim, orta ve yüksek öğretim, lisans programlarının yanı sıra yüksek lisans ve doktora düzeyinde de müzik eğitimi verildiği bilinmektedir. Ancak mesleki nitelikte müzik eğitimi, orta ve yüksek öğretim düzeyinde verilmektedir. Orta öğretim düzeyinde mesleki nitelikte müzik eğitim veren kurumların en önemlilerinden birisi şüphesiz akademik doğrultuda, yüksek öğretime hazırlayıcı mesleki müzik eğitimi veren AGSL (Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri)'dir.

I. ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİ (AGSL) VE MÜZİK EĞİTİMİ

Milli Eğitim Temel Kanunu, “*Güzel Sanatlar alanında özel ilgi ve yetenekleri belirlenen çocukları yetiştirmek üzere temel eğitim ve ortaöğretim seviyesinde okullar açılabilceğini hükme bağlamıştır*”. Belirlenen amaçları gerçekleştirme yönünde "Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri" kurulmuştur (AGSL Yönetmeliği, 21613 Sayılı Resmi Gazete).

AGSL’ leri Öğretim sürelerinin 1. yılı hazırlık sınıfı olmakta iken, Orta Öğretimin Yeniden Yapılandırılması kapsamında Talim ve Terbiye Kurulunun 07 Haziran 2005 tarih ve 184 sayılı kararıyla, 2005–2006 öğretim yılından itibaren hazırlık sınıflarının kaldırılarak, öğretim süresi 4 yıla göre yeniden düzenlenmiş olan karma okullardır. Öğrenciler yetenek sınavı ile alınır. Bu okullara öğretmen olarak atanabilmek için Milli eğitim bakanlığına bağlı okullarda üç yıl görev yapma şartı ve bakanlıkça yapılan sınavı kazanma koşulu aranır. Sınıflardaki öğrenci sayısı kesinlikle 24 kişinin üzerine çıkamaz. AGSL’ leri öncelikle güzel sanatlarla ilgili yüksek öğretim kurumlarının bulunduğu yerlerde açılır.

Öğrenim süresinin, birinci sınıfında, Türkçe, Yabancı Dil, Temel Sanat Eğitimi, Beden Eğitimi dersleri verilmektedir. Diğer sınıflarda, Milli Eğitim Bakanlığınca uygun görülen haftalık ders çizelgesi ve çizelgede yer alan derslere ait programlar uygulanmaktadır. Ders çizelgelerini hazırlama ve düzenleme çalışmalarında diğer dersler ile sanat derslerine ağırlık verilmiştir. Eğitim ve öğretim Türkçedir. Alan derslerindeki sanatla ilgili terimlerin yabancı dildeki karşılıkları da öğretilmektedir. .

Sanat eğitimi ve özellikle çalgı derslerinde bireysel öğrenime özen gösterilir. Yüksek Öğrenim Kurumları (kendi alanlarında), seçecekleri Fakültele girişlerde bu okullardan mezun öğrencilere ek başarı puanı (%20) vermektedir. Böylece okulu bitiren öğrencilerin Yüksek Öğrenim kurumlarına girme şansı artmaktadır. 2007/2008 eğitim yılı itibarı sayıları elli dördü bulan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ilk kez 1989–1990 öğretim yılında İstanbul'da açılmıştır. Resmi Gazete de yayımlanan yönetmeliğinde okulun amacı:

a)Öğrencilerin özel ilgi ve yetenekleri (müzik-resim)doğrultusunda sanat eğitimi almalarını sağlamak

b)Güzel Sanatlar dallarında yetenekli öğrencilerin yaratıcı, yapıcı ve yorumcu yeteneklerini geliştirmek

f) Milli ve milletler arası sanat eserlerini tanımalarını ve yorumlamalarını sağlamak

g) Atatürk İlkelerine bağlı, Ülkemizin kültür ve sanat eserlerini bilen, değerlendiren, koruyan, kültürlü, insancıl, hoşgörülü bir nesil yetiştirmek

h) Sanatçı ve sanatçı öğretmen yetiştiren Yüksek Öğretim Kurumlarımıza aday öğrenciler hazırlamak

i) Ülkemizi diğer uluslara tanıtan, dostluk kuralları içinde birbirine yaklaştıran sanatçılar yetiştirmek olarak belirtilmiştir.

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümünden mezun olan öğrenciler Üniversitelerin Müzik öğretmenliği bölümlerine, Türk Müziği Devlet Konservatuarlarına,

Devlet Konservatuarının:

- Orkestra Şefliği,

- Piyano Ana Sanat Dalı,

- Üflemeli Çalgı,

- Müzikoloji,

- Sahne Sanatları bölümlerine başvurabilirler.(AGSL Yönetmeliği, 20.06.1993 tarih ve 21613 sayılı Resmi Gazete)

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerin(AGSL)de uygulanan müzik eğitimi Mesleki Sanat Eğitimi kapsamına girer. “Mesleki Sanat Eğitimi, sanat alanının bütünü, bir kolunu ya da dalını kapsar. Bu alanlarla ilgili bir işi meslek olarak seçmek isteyen, sanata belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup alanın ya da mesleğin

gerektirdiği sanatsal davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar”(Uçan 1996,s:70).

Mesleki sanat eğitimi görecek kişide, öncelikle, alanın ya da mesleğın gerektirdiği boyutlarda ve asgari yeterlikte olmak üzere belirli bir yetenek düzeyi ve kapasite aranır. Kişinin (adayın) söz konusu yetenek düzeyi ve kapasitesi ön kayıt sonrası yapılan yetenek sınavı ile belirlenir.

Mesleki Sanat Eğitimi, örgün eğitim kurumlarında ya da bu kurumlardaki benzer ortamlarda gerçekleştirilir. Bu eğitim, genel bilgi, meslek bilgisi ve sanat bilgisini birlikte kapsayacak biçimde programlanır. Programlarda, ortaöğretimden yükseköğretime doğru gidildikçe alan ve meslek bilgisine daha çok ağırlık verilir. Hangi düzeyde olursa olsun mesleki sanat eğitiminin, bu iş için yetiştirilmiş nitelikli ve yetkili kişilerce yürütülmesine dikkat edilir.

“ AGSL ’leri yapı olarak Anadolu Lisesi, Fen Lisesi ve Genel Lise ve Meslek lisesi modellerinin birleşimi olarak düşünülebilir. AGSL modeli, ayrıca bilim liseleri modelinden yola çıkılarak ve geçmişteki ilk öğretmen okulları sanat seminerleri modelinden esinlenilerek, bunun yanında Devlet Konservatuari lise kısmı modelinden de yararlanılarak geliştirilmiş karma bir lise modeli olarak’da düşünülebilir.”(Uçan1995,s:106-146).

AGSL’leri yönetmeliği, yapılan sınav sonucunda en fazla 24 öğrenci alınmasına izin vermektedir. Bu liselerimizin çoğunda sınava başvuran aday öğrencilerin sayısının 24 kişiyi aşmadığı ya da çok az aştığı bilinmektedir. Ayrıca AGSL’lerine öğrenci alımında kullanılan yetenek sınavlarında standart bir sınav sistemi uygulaması yoktur. Her AGSL’si kendi sınav sistemini ve şartlarını kendisi belirlemektedir. Müracaat eden öğrencilerin yetenek durumları yeterli olmasa da kontenjanın doldurulması pahasına müzik yeteneği açısından gerçek anlamda başarısız öğrencilerinde bu okullara alındıkları görülür. Bu durum AGSL’ lerinin belki de düzeltilmesi gereken en önemli sorunlarından biridir.

AGSL' leri açıldıktan sonra ülkemizde çalgı eğitiminin yaygınlaştırılmasına ve geliştirilmesine katkı sağlayan önemli ve etkin bir kurum haline gelmiştir. Bu yüzden, çalgı eğitiminin beklenen ve belirlenen amaçlara ulaştırabilmesi için bu kurumların gerekli donanımlara sahip duruma getirilmeleri gerekmektedir. Seçkin bir çalgı eğitimi için bazı koşulların yerine getirilmesi zorunludur. Çalgı eğitimi ile doğrudan ilişkili olan etkenler vardır. Bunlar, genel eğitim politikaları, okul yöneticilerinin tutum ve davranışları, dersin kredisi, nitelikli ve kaliteli öğretmen, iyi seçilmiş öğrenciler, sağlıklı hazırlanmış bir öğretim programı, yeterli ve nitelikli araç ve gereç, yeterli eğitim-öğretim ortamı olarak alınabilir. Diğer koşullar ise Öğrencilerin doğru yönlendirilmesi, ailelerin desteklemesi, okulun çevre koşulları ve fiziki durumları olarak söylenebilir.

A.G.SL' lerinin müzik bölümleri ders programları incelendiğinde, geleneksel halk çalgılarının yanında Batı müziği çalgılarının öğretiminin de var olduğu görülmektedir. Ancak bu okullardaki çalgı seçimi eğiliminin Batı müziği çalgılarına doğru bir yöneliş gösterdiği görülmektedir. Türk müziği çalgı (Ud, Kanun, Bağlama) seçiminden öğrencilerin uzaklaşmasının ve bu çalgıların öğretiminde görülen yetersizliklerin altında önemli bazı problemlerin yattığı görülmektedir. Öyle ki, bu problemler doğru anlaşılabilir ve zamanında gerekli tedbirler alınamazsa AGSL' lerindeki çalgı eğitim dersleri için önemli riskler oluşturabilir. Aynı şekilde söz konusu problem kaynakları geleneksel Türk müziği çalgılarının olmazsa olmazlarından olan Ud, Kanun ve Bağlamanın öğretimi için de geçerlidir.

1.1. Çalgı Eğitimi

Çalgı eğitimi; ses eğitimi, müziksel işitme eğitimi, müzik beğenisi eğitimi, yaratıcılık eğitimi ve çalgı yapım eğitimi ile birlikte müzik eğitiminin tamamlayıcı ana unsurlarından birini oluşturmaktadır. “Çalgı eğitimi, bireyin bir çalgıyı çalabilme becerisini gösterebilmek için bir takım becerilerin sistematik olarak kazandırılması sürecidir” (Schleuter, 1997,akt Özmenteş,2003,s:4). Diğer bir deyişle bir müzik aletini kullanmak yoluyla insan-müzik-çalgı buluşmasını sağlayan, kişiye kendini tanıma becerisini kazandıran, insanın duygularının ifade edebilmesini, toplumsal bir varlık olan insanın yaşamında yerini alabilmesini sağlayan, kültürel

yaşamını zenginleştiren önemli bir eğitsel etkinliktir. “Çalgı eğitimi bireyin bilişsel, duyuşsal, devinişsel yönlerini bir bütün olarak ele alıp ona teknik bilgi, beceriler yolu ile estetik değerler kazandırır. Çalgı eğitimi, eğitimin amaçladığı, uygulayıcı, araştırmacı, çağdaş, yorumlayıcı, kendine güvenen bireylerin yetişmesine katkı sağlayan ve bireye bir disiplin kazandıran mesleki müzik eğitiminin de çok önemli bir boyutunu kapsayan bir süreçtir” (Tufan 1996,s:129).

“ Kaliteli bir çalgı eğitimi; çağın gerisinde kalmayıp, gelişen dünyaya ayak uydurmalı, çağdaş eğitimin gerekleri olan, yeniliklere açık, teknolojik gelişmelerden en üst düzeyde yararlanan, araç-gereç ve programların bu eğitimi gerçekleştirmeye uygun durumda olmasıyla ilişkili ve orantılı olmalıdır”(Uslu 2006,s:1)

“Çalgı eğitimi herhangi bir çalgıyla yapılan,bireyi çalgı aracılığı ile yetiştirme,geliştirme,müzik alanında ve müziksel anlamlarda içeriği olan istendik davranışlar kazandırabilme eğitimi olarak ta nitelendirilebilir” (www.muzikbilim.com).

Herhangi bir çalgıdan müzikal bir ses ve kendine özgü ifade elde edebilmek, doğuştan gelen müzikal yeteneklerle ya da doğru ve bilinçli çalışmalarla mümkün olabilmektedir. Her çalgının öğrenimi için değişik teknik ve kendine özgü yetenekler gerekir. Fakat genel olarak tüm çalgılar için, duruş, tutuş, tezene, yay kullanma, el pozisyonu, nefes, dilin kullanımı, ses kalitesi, bilek, kol ve parmakların durumu, entonasyon ve vibrato en önemli ve dikkat edilmesi gereken teknik kurallardır.

- Çalgıyı çalarken doğru bir duruşa sahip olunmalıdır.
- Çalgı çalarken el, kol ve parmaklar doğru pozisyona sahip olmalıdır.
- Çalgının tonu kaliteli ve kendine özgü olmalıdır.
- Entonasyon(tonlama, baskı, notaların doğru frekansta olması) temiz olmalıdır (Schleuter, 1997,akt Özmenteş2003s:4).

İyi bir çalgı eğitiminde, müzik eğitiminin diğer boyutlarından, özellikle işitme eğitiminin önemli bir yeri vardır. Çalgı eğitiminde öğrenciye, öncelikle dinleme öğretilmelidir. “ Müzik yapmanın en önemli şartı öncelikle dinlemeyi öğrenmektir. İster toplu olarak ister bireysel olarak müzik yaparken öğrenci, önce kendi çalgısını, daha sonra kendisine eşlik eden ya da birlikte müzik yaptığı diğer çalgıcıları

dinlemelidir. Öğrenciler çalgılarını çalarken aktif çalıcılar oldukları kadar aktif dinleyiciler de olmalıdırlar” (Byo1990, ak.Özmenteş 2003 s:4)

“Öğrencinin çalgı çalmayla ilgili gerekli bilgi ve becerileri kolay öğrenebilmesi ve gerçek anlamda yaşantısına sokabilmesi için, öğrenci ve öğretmenin birbirleriyle çok iyi bir iletişim içerisinde olması gerekmektedir” (Çilden,2003s:297-302). Güzel sanatlar liselerinde sekiz yarıyılı kapsayan çalgı eğitimi, müzik öğretiminin biçimlenmesinde çok önemli disiplinlerden biridir. Eğitim çok özen gerektiren bir süreçtir. Çalgı eğitimi, sanat eğitiminin bir boyutu olması nedeniyle daha da özen gösterilmesi gereken bir süreçtir. “Çalgı eğitimi verilen öğrenci teknik olarak nasıl yönlendirilirse o doğrultuda şekillenecektir. Doğru bir teknikle etkili ve iyi çalgı çalmayı öğrenmek her öğrencinin en doğal hakkıdır” (Çilden 2006,s:543).

AGSL’lerinde verilmekte olan çalgı eğitimine bakıldığında, bu liselerdeki çalgı eğitimiyle ilgili sorunları görmezlikten gelmek mümkün değildir. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlara büyük ölçüde kaynak oluşturan AGSL’lerinin sayısı olarak artması çok sevindirici olmakla birlikte, nitelik konusuna yeterli özen gösterilmediği sürece, istenilen düzeyde ve nitelikte müzikhçilerin yetiştirilmesinin mümkün olamayacağı açıktır. Bu durum çalgı eğitimi için de geçerlidir.

1.1.1. Bağlama Eğitimi

“Bu sazın bağında bir milletin kültürü dile geliyor”.(M. K. Atatürk).Bağlama ülkemizde en yaygın olarak kullanılan telli ve tezene (mızrap) ile çalınan bir Türk halk çalgısıdır. Değişik yörelere ve ebatlarına göre bu çalgıya bağlama, divan sazı bozuk, çöğür, kopuz, ırızva cura, tambura gibi adlar da verilmektedir. Bağlama ailesinin en küçük ve en ince ses veren çalgısı cüraya oranla bir oktav kalın ses veren tambura, tambura ya göre bir oktav kalın ses veren ise divan sazıdır. Bağlama tekne, göğüs sap ve burguluk bölümlerinden oluşur. Bağlama üzerinde ikişerli ya da üçerli guruplar halinde üç grup tel vardır. Bu tel gurupları değişik şekillerde akort edilebilmektedir. Bu değişik akort biçimlerinden kara düzen, misket düzeni, müstezat, abdal düzeni, rast düzeni gibi farklı düzenler oluşturulabilmektedir. Bağlama tezene ya da mızrap denilen kiraz ağacı kabuğu veya plastikten yapılan

araçla çalınabildiği gibi, parmakla tezenesizde çalınabilmektedir. Bu çalım tekniğine de Şelpe denilmektedir.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde uygulanan Bağlama öğretim programı, ilköğretim okulunu bitirmiş, kendini yazılı ve sözlü olarak ifade edebilen, ancak müzik, aleti ve müzik dili konusunda herhangi bir donanımı olmayan müziğe yetenekli öğrenciler düşünülerek hazırlanmıştır. Geleneksel sazlarımızdan ve Türk Halk Müziğinin ana sazı olan bağlamanın, geleneksel müzik anlayışının, gelecek müzik anlayışına aktarılmasında ve onu şekillendirmesinde önemli görevler üstlenecek insanların yetişmesine katkı sağlayarak AGSL’lerinde yer alması çok önemlidir. Sosyal yaşamımızda önemli bir yer tutuyor olmasının da getirdiği avantaj ile müzik eğitim sistemimizde önemli bir yeri vardır. Bağlama, özellikle öğrencilerimize kendi kültürel değerlerimizin yaşatılması, öğretilmesi ve toplumsal yaşam bilincimizin kazandırılması noktasında çok önemli bir eğitim unsuru oluşturur. Bağlama, çalış tekniklerindeki değişiklik ve kendine özgü ifade biçimleri ile zengin bir çalışma sahasına sahiptir. Bağlama da kendine özgü yöresel farklı tavırlar, düzenler ve çalış biçimlerinin yanı sıra diğer çalgılardan farklı olarak iki temel çalış tekniği vardır. Bunlar el tekniği “Şelpe” ve ‘mızrap tekniği’dir. Bu iki teknikte kendi içinde oldukça geniş bir repertuara sahiptir. İlk olarak el tekniği ile çalınan bağlama çok sonraları mızrap (pena, tezene) denilen yardımcı araçla tanışmış, bu çalım tekniği ile de kendine özgü bir çalış stili oluşmuştur. AGSL’leri için geliştirilen bağlama programında mızraplı çalım tekniğinde oluşan repertuarın seçkin örneklerinin yanı sıra el tekniğine özgü çalış biçimlerindeki ifade gücü ve müzikal hızı yansıtacak farklı müzik türlerinden eserlere de yer verilmiştir. AGSL’leri Bağlama öğretim programında, *“Bağlamayı tüm yönleriyle tanıyan, gelişime açık, her tür ve her tarz eseri icra edebilecek donanımı sahip, kendi kültürünü tanıyan, dünya müziğini bilen ve kendi müziğini dünya müzikleriyle sentezleyebilen, milli kültürden hareketle ürettiği evrensel değerleri dünyada başarıyla sergileyebilen bireyler yetiştirmeyi hedefleyen”* bir bağlama öğretim programı geliştirilmeye çalışılmıştır.(AGSL Bağlama öğretim programı).

1.1.2. UD Eğitimi

Ud algısının Tarihi kokleri M.Ö 8. yüzyıla kadar uzanır. Güçlü bir tarihi-kültürel gemiŖe sahip olan Ud geleneksel algılar içerisinde her zaman Geleneksel Türk Müziğini en iyi ifade edebilen, solo ve eŖlik algısı olarak kullanılabilen, en popüler çalgılardan biri olmuŖtur. Ud, geniŖ ses alanı, gerek geleneksel müzikte gerekse diğer müzik türlerinde (ok sesli, eŖitli ülke müziklerinde) istenildiği gibi kullanılabilme imknına sahip olması nedeni ile eğitimciler ve sanatçıların da ilgisini çekmektedir. Ancak Ŗimdiye kadar eğitim kurumlarında bir Ud eğitimi ve ğretimi programının oluŖturulamamıŖ olması da yetiŖecek yeni neslin nn tıkamıŖtır. Çoğu zaman ders notları ile, kimi zaman meŖk sistemi ile ve çoğu zaman da kulaktan dolma bilgilerle Ud öğretilmeye ve öğrenilmeye alıŖılmıŖtır. Çok hızlı geliŖme ve deđiŖmelerin yaŖandıđı ağımızda Ud eğitiminin de metodik bir yaklaŖımla, bilimsel temellere oturtularak yapılması artık kaçınılmazdır. *“Geleneksel Türk Müziğinin üslubunu bozmadan, doğru bir teknik ve nazari bilgi birikimi ile iyi Ud icracıları yetiŖtirebilmek ve Ud ğretimindeki standarttı yakalayabilmek bu programın önemli bir amacıdır” (Yahya, 2002 AGSL Ud ğretim programı).*

BaŖarılı bir Ud eğitiminin gerekleŖmesi için ilk olarak öğrencinin çalgıya olan ilgi, beceri, isteği ve fiziksel özelliklerinin belirlenmesi gerekmektedir. BiliŖsel, duyuŖsal ve bedensel Ŗartlarının uygunluğundan sonra eğitimcinin yardımı ile eğitimi aksatmayacak, akort problemi olmayan, burguları sağlam, güzel bir sese sahip, kaliteli bir çalgı seçilmelidir. Kaliteli bir Ud, ğrencinin baŖarılı bir eğitim süreci geçirmesi için önemlidir.

A.G.S.L’leri Ud ğretim programı incelendiğinde aŖađıdaki grŖler doğrultusunda hazırlandığı görülecektir.

Öğrencinin iyi bir Ud icracısı olabilmesi için algısının özelliklerini kavraması gerekmektedir. algının tarihini, bakım ve onarımını, geirmiŖ olduğu tarihi geliŖimi ve evrimi, dünya üzerinde kullanıldığı bölgeleri, Udun fiziksel özelliklerini, bölümlerini, yapıldığı ağaçları, bunların özelliklerini ve niteliklerini iyice öğrenmelidir. algıda oluŖabilecek hasarlarının nasıl zlebileceği öğrenciye

anlatılmalıdır. Bunun yanı sıra çalgısındaki ulaşmak istediği hedefleri gerçekleştirici günlük çalışma programı yapılmalı ne kadar saat çalışması gerektiği de söylenmelidir. Bütün bu bilgiler öğrenciye Ud çalmaya başlamadan önce verilmesi gereken bilgilerdir. *“İyi bir Ud icrası öncelikle çalgının doğru tutuluşu ile mümkündür. Bu sağ ve sol ellerin kullanılışı, baş ve omuzların vaziyeti, ayakların konumu, vücudun durumu gibi pek çok davranışının doğru bir biçimde bir araya gelmesi ve yapılması ile mümkündür. Ud icrasında çalgı ile bedensel olarak bütünleşme vücudun normal yapısına aykırı düşmeyecek ancak çalgıya da hâkim olacak biçimde olmalıdır. Kolçaksız bir sandalyede ya da taburede oturulmalı, ayaklar tam olarak yere basmalıdır. Ud sağ omuz, sağ dirsek ve sağ bacağın üst kısmı arasına yerleştirilerek tutulmalıdır. Sol elin görevi sadece parmakların kullanımından ibaret olup Udu tutma görevini yüklenmemelidir. Ud sağ tarafta tutulmalı böylece sol elin klavye üzerindeki serbest hareketi sağlanmalıdır. Klavye ise yere paralel olmalıdır. Vücudun bütününde bu duruşu ayarladıktan sonra “mızrap sağ avuç içinde, mızrap ucu ise baş ve işaret parmakları arasında tutulmalıdır.” (Targan, 1995, s:2).*

Pek çok klavyeli çalgıya göre fazla telli sayılabilecek olan Ud’da öncelikle sağ elin mızrap vuruşlarının bu tellerde rahatça hareket etmesi gerekmektedir. Öğrenci başlangıçta tellerin yerini bulmakta zorlanacak ve tellere bakarak çalma ihtiyacı hissedecektir. Ancak buna izin verilmemelidir. Öncelikle birinci tel olan Gerdaniye telindeki mızrap vuruş çalışmaları daha sonra da Nevâ, Dügâh, Hüseyini aşirân, Kaba Bûselik, tellerindeki mızrap vuruş çalışmaları öğretilmelidir. Her bir telde yapılan çalışmaların ardından bütün telleri kapsayan mızrap çalışmaları tamamlanmalıdır. Sol el avuç içi her zaman çukur vaziyette klavyeye yerleştirilmeli ve sol el başparmağı karşıdan bakıldığında görülmemelidir. Başparmak klavyenin üstüne abanmaksızın arkada destek olarak durmalıdır. Bütün bu çalışmalar ayna karşısında kontrollü bir şekilde yapılmalıdır.” (Yahya, 2002, 22). Ud klavyesinde 15 pozisyon bulunmaktadır. I. ve II. pozisyon Geleneksel Türk Sanat Müziği’ndeki pek çok makamı icra etmede gerekli ve kısmen de yeterlidir. (Tiz neva ve daha tiz sesler için daha ileri pozisyonları kullanmak gereklidir) I. pozisyon Ud’da en temel pozisyonudur. Pozisyon sol elin klavyeye yerleştirildiği konumdur. Sol elin işaret parmağı I. kolona yerleştirildiği zaman I. pozisyon, 2. kolona yerleştirildiği zaman II.

pozisyon, 3. kolona yerleştirildiği zaman III. pozisyon vs. demektir. Pozisyonların sistematığının bu şekilde öğretiminden sonra I. pozisyonda kromatik olarak dört parmağı da yerleştirerek nota yerlerinin öğretimi ve Ud'da nota sıralanışlarının mantığının öğrenciye kavratılması gereklidir. Bu öncelikle I. pozisyonda yapılmalı daha sonra her bir telde tüm pozisyonlarda nota yerleri kromatik olarak öğretilmelidir. Klavyenin tamamının mantıksal olarak tanınması ileride öğrenciye özellikle pozisyon kullanımında büyük kolaylık sağlayacaktır. “Ud klavyesindeki nota yerlerinin öğretiminde, I. pozisyon temel alınarak 1. telden 6. tele kadar S (Sagir) ve B (Bakiye) aralıklarından oluşan ve ana kolon adı verilen” (Torun, 1993, 121) nota yerleri öncelikle öğretilmelidir. Boş teller ile baskılı natürel seslerin karşılaştırmaları yapılarak doğru seslerin basıldığından emin olunmalıdır. Teknik çalışmalar tüm eğitim süresince devam etmelidir. Eser icrasında yeterli başarıyı sağlayabilmek için teknik çalışmaların düzeyi melodik çalışmaların düzeyinden daha ileride olmalıdır. Makam seçimi ise önemlidir. Başlangıçta I. pozisyonda çalınan makamlara öncelik verilmelidir. Makam tarifi niteliğindeki melodik etütler öğrencinin hem makamı tanımasını hem de çalgısında o makama hâkim olmasını sağlayacaktır. Daha sonra II. III. ve diğer pozisyonlarda çalınan makamlara geçilmelidir. Teknik çalışmalar için de aynı pozisyonlar sırası kullanılmalıdır(A.G.S.L Ud eğitim prg).

AGSL de Ud ve Bağlama yanında Türk Müziğinin önemli çalgılarından biri olan Kanun eğitimi de verilmektedir; fakat 5. bölge okullarında Kanun dersi açılmamış olduğu için burada bahsedilmemiştir.

2. PROBLEM CÜMLESİ:

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde (AGSL) öğretmen ve öğrenciler Türk müziği çalgıları (Ud ve Bağlama) derslerinde neleri problem olarak algılamaktadırlar/görmektedirler?

2.1. Amaç

Bu çalışmada, AGSL'lerindeki öğretmen ve öğrencilerin Türk Müziği Çalgı Eğitimi (Ud ve Bağlama) derslerinde neleri problem olarak algıladıkları belirlenerek, olası çözüm önerileri geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla 5. Bölge(Çorum, Giresun, Ordu, Samsun, Sinop, Sivas, Tokat, Trabzon) AGSL' lerindeki öğretmen ve öğrencilerle görüşülmüştür. Nitel araştırma yöntemi kullanılarak elde edilen veriler derinlemesine analiz edilerek değerlendirilmiştir. Ayrıca program geliştirme ve çalgı eğitimi araştırmalarına veri sağlaması da bu çalışmanın diğer bir amacıdır.

2.2. Önem

Bu araştırmanın, AGSL Türk Müziği çalgı derslerinde verilen eğitimin genel durumunun ve belirli boyutlarının öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre incelenip araştırılması, araştırma sonucunda elde edilecek sonuç ve öneriler doğrultusunda "Türk Müziği Çalgı Eğitimi"nin gelişmesine, özellikle de Ud ve Bağlama öğretimine katkı sağlayacağı düşüncesi, bundan sonraki araştırmalara kaynak oluşturması ve karşılaşılan sonuçların çözümü konusunda bu okullardaki öğretmen ve öğrencilere yararı olması açısından önem taşıyacağı düşünülmektedir.

2.3. Sınırlılıklar

Bu çalışmada elde edilecek veriler 5.Bölge Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri olarak adlandırılan (Çorum, Giresun, Ordu, Samsun, Sinop, Sivas, Tokat, Trabzon) AGSL' leri ile bu okullarda görev yapan öğretmen ve öğrencilerin görüşme sorularına verdikleri cevaplarla sınırlıdır. 5. Bölge AGSL' lerinde Kanun dersi olmadığından, Türk Müziği çalgıları olarak sadece Ud ve Bağlama alınmak zorunda kalmıştır.

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma, Betimsel-Tarama (survey) modeline göre yapılandırılmış nitel bir araştırmadır. Çünkü geçmişte ya da halen var olan durumu olduğu şekliyle betimleme(açıklama) amaçlanmıştır. Diğer bir ifadeyle tarama ya da betimsel yöntemle olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların “ne” olduğunu betimlemeye, açıklamaya çalışmak temel amaçtır. (Karasar, 1982,s:80;Kaptan,1984,s:69). Bu anlamda bu araştırmayla AGSL’lerinde Çalgı eğitiminin önemli değişkenlerinden olan Ud ve Bağlama derslerinde geçmişte ya da halen var olan durumda öğretiminde karşılaşılan sorunları olduğu şekliyle tespit etmek amaçlanmıştır.

Çalışma, aynı zamanda nitel bir çalışmadır. Çünkü nitel araştırmanın en temel özelliği, üzerinde araştırma yapılan kişilerin bakış açılarıyla araştırılan olay, olgu, norm ve değerleri incelemeye çalışmasıdır(Ekiz,2003,s:27). Öte yandan nitel araştırmaların çoğu, araştırdıkları sosyal çevrelerin ayrıntılı bir betimlemesini yapmayı amaçlar (Kuş,2003,s:82).

Bu araştırmada veriler not alma ve video kaydı yoluyla sistemli bir şekilde toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinin ayırıcı özelliği, araştırmacı görüşme sorularını önceden hazırlar; ancak görüşme sırasında araştırılan kişilere kısmi esneklik sağlayarak oluşturulan soruların yeniden düzenlenmesine, tartışılmasına izin verir. Bu tür bir görüşmede, araştırılan kişilerin de araştırma üzerine kontrolleri söz konusudur (Ekiz,2003,S:62;Kuş,2003).

3.2. Evren Ve Örneklem

Araştırmanın evrenini; Türkiye genelinde Milli Eğitim Bakanlığınca belirlenen 7 Eğitim Bölgesinden, 5. Eğitim Bölgesinde bulunan 7 AGSL’ sinde çalışan Ud ve Bağlama öğretmenleri ile bu dersleri alan ve aynı liselerde okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Diğer bir ifade ile araştırmanın evreni, 5. Bölge’de bulunan Çorum, Giresun, Ordu, Samsun, Sinop, Sivas, Tokat, Trabzon, AGSL’leri olup, 2007–2008 öğretim yılında bu liselerde çalışmakta olan öğretmenler ile öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemine ise bu liselerde çalışmakta olan 2 Ud, 7 Bağlama öğretmeni ile 11 Ud, 57 Bağlama öğrencisi olmak üzere toplam 9 öğretmen ile 68

öğrenci oluşturmaktadır. Öğrenci görüşmeleri sınıflar bazında yapılmıştır. Samsun AGSL’inde Ud ve Bağlama öğretmen ve öğrencisi bulunmadığından örnekleme dâhil edilmemiştir.

3.3. Verilerin Toplanması

Bu araştırmada veriler yarı yapılandırılmış (yapılaşmış) görüşme tekniğiyle toplanmıştır. Bu amaçla araştırmacı tarafından önce 10 sorudan oluşan “Öğretmen Görüşme Formu” ile 12 sorudan oluşan “Öğrenci Görüşme Formu” hazırlanmıştır. Hazırlanan görüşme formu için ise şu yol izlenmiştir. Araştırmacı öncelikle alan taraması yapmış ve müzik eğitimi ile ilgili problem teşkil edebilecek sorunları belirlemiştir. Ud ve Bağlama eğitimi veren öğretmenler yanında AGSL’leri yöneticileri ve öğrencileriyle görüşülmüş ve olası müzik eğitimi sorunları tartışılmıştır. Öğrenci velileri yanında özellikle alan uzmanlarıyla görüşülmüştür. Daha sonra elde edilen bilgilerden ve araştırmacının kendi deneyimlerinden de yararlanarak hazırladığı görüşme formunu alan uzmanı 5 kişiye inceletmiş ve aldığı eleştirileri göz önünde bulundurarak yeniden düzenlemiştir. Daha sonra düzenlenen görüşme formları MEB Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığına İzin almak üzere sunulurken alan uzmanlarına inceletilmiş, söz konusu bakanlık biriminin uzman kişilerinin eleştirileri ve önerileri doğrultusunda yeniden düzenlenmiş böylece son şekli verilmiştir. Buna göre “Öğretmen Görüşme Formu” ve “Öğrenci Görüşme Formu” her biri 6 soruya indirgenmiştir.(Ek: 1). Araştırmaya ilişkin veriler 11 Ocak 2008 ile Mayıs 2008 tarihleri arasında öğretmen ve öğrencilerle gerçekleştirilen görüşmeler yoluyla toplanmıştır. (Ek:2).

Araştırma süresince yapılan tüm görüşmeler araştırmacı tarafından birebir gerçekleştirilmiştir. Bu kayıtlar daha sonra çözümlenerek analize tabi tutulmuştur. Analiz, araştırmanın amacı, konusu ve görüşme sırasında yöneltilecek sorunlarla bağlantılı bir biçimde oluşturulan kategorilere göre yapılmıştır. Buna göre Ud ve Bağlama derslerinin

- Eğitim programı,
- Öğretmenler/ Öğrencilerin nicel ve niteliği,
- Okulun imkân ve olanakları,

- Dersin kredisi,
- Araç gereç teknoloji kullanımı yönünden olarak belirlenmiştir.

Araştırmaya Katılan Kişilere Yöneltilen Sorular

Türk Müziği Çalgı(Ud, Bağlama) Öğretim Programları ile ilgili neleri problem olarak algılamaktasınız/?görmektesiniz?(Bu soruya cevap alınırken öğretim programını oluşturan dört temel unsur hatırlatılmış ve öğretmenlerden;

- Hedef ve davranışlar
- İçerik
 - Eğitim durumu yani bu dersle öğrenciye kazandırılmak istenilen özelliklerin kazandırılmasında izlenen yol, yapılan işler.(Dikkat çekme, güdü ve motivasyon, Pekiştireç, dersin işlenişi için seçilen öğretim modeli, stratejisi, yöntem ve teknikler, öğrenci katılımının sağlanması, dönüt ve düzeltme ile ölçme ve değerlendirme ile ilgili önerilenler ile bunların hayata geçirilmesi ile ilgili sorunlar)
- Ders araç ve gereçlerin kullanımı yönünden
- Ölçme ve değerlendirme temel unsurları ile ilgili açıklama yapmaları istenmiştir.

2. Öğretmenler/Öğrenciler olarak kendinizden kaynaklı neleri problem olarak algılamaktasınız/?görmektesiniz?

3.Öğrencilerden/Öğretmenlerden kaynaklı neleri problem olarak algılamaktasınız/?görmektesiniz? Bu soru için aşağıda belirtilenler doğrultusunda görüş belirtmeleri sağlanmaya çalışılmıştır.

- İlgisizlik
- Dikkatsizlik
- Yeterli sayıda öğrenci bulunmayışı
- Hazır bulunuşluk
- Özel yetenek

4. Dersliklerle ya da okulun fiziki imkânları ile ilgili neleri problem olarak algılamaktasınız/görmektesiniz?

5. Araç-gereç-Teknoloji-kaynak (görsel ve yazılı vb.) konusunda neleri problem olarak algılamaktasınız/görmektesiniz?

6. Dersin işleniş süresi ve kredisine ilişkin problem olarak neleri algılamaktasınız/görmektesiniz?

Bu sorular konuyu bildirme ve başlatma için yöneltilecek temel sorular olmakla birlikte, katılımcıların bu sorulara verdikleri cevaplar, birbirleriyle olan konuşmaları(öğrencilerin) vb. doğrultusunda, yani bizzat görüşme etkileşiminin ve sürecinin ortaya çıkardıkları doğrultusunda anlamlandırılıp yorumlanmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

5. Bölgede bulunan AGSL'lerinde çalışmakta olan öğretmen ve okuyan öğrenciler üzerinde elde edilen veriler analiz edilirken aşağıdaki yol izlenmiştir: İlk olarak video-teypte kaydedilen görüntüler seyredilmiş ve konuşmalar yazılı metne dönüştürülmüştür. Metinler tekrar tekrar incelenmiştir. Daha sonra kategorilerin belirlenmesine geçilmiştir. Kategorilerin belirlenmesi verilerin sınıflandırılması imkânı sağlamıştır. Sınıflandırma işlemi verilerin inceltilmesine (veya sınırlandırılmasına) bulanıklıktan kurtarılıp belirginleştirilmesine katkıda bulunmuştur. Nitekim nitel araştırma ile ilgili yapılan açıklamalarda nitel analizde verilerin indirgenmesinin azaltılmasının ya da sınıflandırılmasının gerekli olduğu belirtilir(Catteral ve Maclaran, 1997; Craswell, 1994;akt: Kuş,2003,s:158). Çünkü bu veriler gerçekte ilk elde oldukça geniş kapsamlıdır. Bu nedenle araştırmacının elde ettiği verileri başta oluşturduğu kavramsal çerçeveye ve araştırma sorularına göre analiz etmesi gerekir.

Buna göre öğretmen ve öğrencilerce Ud ve Bağlama derslerinde karşılaşılan sorunların neler olduğuna ilişkin belirtilenler aşağıdaki gibi kodlanıp kategorilere ayrılarak toplanmıştır. Diğer bir ifade ile görüşme esnasında bilgilerin kategorik ve sonuçlandırılarak düzenin oluşturulması için aşağıdaki yöntem kullanılmıştır.

5. Bölge AGSL'lerinde kendileriyle görüşülen Bağlama öğretmenleri için, BÖN; Bağlama öğrencileri için BÖİ ve Ud öğretmenleri için UÖN, Öğrencileri için ise UÖİ. Kodlaması yapılmıştır. Buna göre:

Kendileriyle görüşülen 7 Bağlama öğretmeni BÖN1, BÖN2, BÖN3, BÖN4, BÖN5, BÖN6, BÖN7; Görüşülen 7 Bağlama öğrenci grubu için: BÖİ1, BÖİ2, BÖİ3, BÖİ4, BÖİ5, BÖİ6, BÖİ7; Ud ile ilgili görüşülen öğretmenler için UÖN1, UÖN2; Ud ile ilgili görüşülen öğrenci grupları için ise UÖİ1, UÖİ2 şeklinde kodlama yapılmıştır.

Bu çalışmada elde edilen veriler için toplam 8 AGSL'sinde çalışan 7 Bağlama ve 2 UD öğretmeni ile yine bu liselerde halen okumakta olan 57 bağlama 11 UD öğrencisi ile görüşülmüştür. Görüşme kavramsal çerçeveden hareketle yürütülmüş olup, katılımcılara (öğretmen ve öğrencilere ayrı ayrı olmak üzere) altı temel soru sorulmuştur. Öğretmen ve öğrencilere Türk Müziği Çalgı Eğitimi kapsamında verilen Ud ve Bağlama derslerinde nelerin problem oluşturduğuna ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla öğretmen ve öğrencilere ayrı ayrı olmak üzere sorulan altı soru ile bu sorulara verilen yanıtların analizi aşağıdaki gibidir:

4.YANITLARIN ANALİZİ

4.1. Bağlama Öğretimi İle İlgili Problemlerin Neler Olduğuna İlişkin Öğretmen görüşmelerinin analizi (BÖİ):

1. Öğretmenler Bağlama ders programının oldukça ağır bir program olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca bazı eserlerin her sınıfta tekrar çaldırılması önerisini doğru bulmadıklarını belirtmişlerdir. Ağır görülen bu programı yürütmek üzere kılavuz bir kaynağın bulunmayışını da önemli problem olarak gördükleri tespit edilmiştir. Bu dersin programına göre(EK:3) hazırlanmış öğretmen ve öğrencilere kılavuzluk edecek bir yazılı eser bulunmamaktadır. Derme çatma ve not niteliğinde var olan kaynaklardan bağlama öğretimi gerçekleştirilmeye çalışılmasının bu anlamda oldukça zor görünmesi doğal karşılanmalıdır. Özellikle branş öğretmenin olmadığı koşullarda usta kişi olarak görevlendirilen kimseler kendilerince bu dersin programını yürütmektedirler. Bu durumun bir ustadan diğerine farklılık gösterdiği için öğrencilerin öğrenmelerini olumsuz yönde etkilediği anlaşılmıştır. Bilindiği gibi branş öğretmenleri olmadığı durumlarda dışardan usta kabul edilen kimseler bu dersleri vermek üzere ücret karşılığı görevlendirilmektedirler. Nitekim bu tür görevlendirmelerin geçmişte yaygın olarak gerçekleştirilmesi günümüz çalgı öğretim problemlerine neden olmuştur. Ayrıca programda uygulanan Şelpe tekniğinin öğrencilere zor geldiğini belirtmişlerdir.

2. Kendilerinden kaynaklanan sorunları en önemli sorun olarak gördükleri söylenebilir. Öğretmenlerin kendilerine eleştirel bir gözle bakmaları özel yetenek gerektiren çalgı eğitime verdikleri önemin de bir göstergesi olarak alınabilir. Çünkü bu okullarda verilen çalgı eğitimi özel uzmanlık istemektedir. Görüşmede elde edilen verilere göre Bağlama dersini veren öğretmenlerin neredeyse tamamı AGSL' si mezunu olmadıkları gibi Konservatuar mezunu da değiller. Bu öğretmenlerimiz Eğitim Fakültelerinin Müzik bölüm mezunu oldukları, bu bölüm mezunlarının ise çalgı eğitiminde yeterli yetişmedikleri göz önünde bulundurulduğunda belirlemelerin doğru olduğu söylenebilir. Bunun yanında Bağlama branş öğretmenlerinin kendi branş dersleri dışında diğer derslere girmek istemedikleri, buna karşılık diğer çalgı ders öğretmenleri olmadığından branş dışı

derslere girdikleri görülmektedir. Bu da öğretmenlerin verimini düşürmekte ve önemli bir problem olmaktadır.

3 Öğrenci alımında objektifliğin yetersizliği yanında açılan kontenjanı doldurmak amacıyla yeterli yeteneği göstermeyen öğrencilerin alınarak sayının doldurulmaya çalışılması da bu dersin öğretiminde önemli bir problem olmaktadır. Öğretmenlerin bu durumdan oldukça rahatsız oldukları görülmüştür.

4.Öğretmenler kendilerine ait, içerisinde bilgisayar, T.R.T arşivi, metronom, ayna, nota sehпасı, ayaklık bulunan bir bağlama dersliğine ihtiyaç duymaktadırlar.

5. Her okulda mutlaka bir konser salonu olması gerektiğini belirtmişlerdir.

6. Bağlama ders saatlerinin tüm sınıflar için haftada ikişer saatten fazla olması gerektiğini belirtmişlerdir. AGSL'leri Bağlama ders programı incelendiğinde haftalık ders saatinin yetmediği görülmektedir. Nitekim bağlama dersi haftada ikişer saat uygulanmaktadır. Derslerin haftada 3 saate çıkarılması durumunda programın yetişmesi öğretmenlerin ifadelerinden mümkündür.

4.2. Bağlama Öğretimi İle İlgili Problemlerin Neler Olduğuna İlişkin Öğrenci görüşmelerinin analizi (BÖİ):

Öğrencilerin Bağlama dersinde nelerin problem teşkil ettiğine ilişkin sorulara verdikleri yanıtlar bir bütün olarak değerlendirildiğinde şunları söylemek mümkündür:

1. Kendilerine verilen bağlama öğretiminde kılavuz bir kitabın bulunmayışını en önemli problem olarak görmüşlerdir.

2. Yeni ve değişik parçaların çalınmasının öğretilmemesini, yani dersin içeriğinin monoton, demode olmuş parçalardan oluştuğunu önemli bir problem olarak belirtmişlerdir.

3.Çok sesli orkestra dersinde bağlamalarıyla yeterince yer alamadıklarını, beste yapmayı öğrenecekleri bir dersin olmamasını, bağlama ile çok sesli eserler icra edemeyişlerini önemli birer problem olarak belirtmişlerdir.

4. Edindikleri kazanımları icra edebilecek ortamları bulamayışları diğer bir problem olarak görülürken, çevrenin, öğretmen ve yönetimin kendileriyle yeterince ilgilenmediklerini de önemli görmüşlerdir.

5.Yine öğrencilerin konserlere ve bağlama eğitimi veren TRT gibi kurumları ziyaret edememeleri de önemsenmiş problem olarak görülmüştür.

4. Öğrencilerin problem olarak gördükleri diğer bir husus ise öğrenci seçimi ve öğretmen nitelikleriyle ilgili olandır. Öğrenciler öğrenecekleri ya da çalabilecekleri parçaları öğretmenlerinden mutlaka örneklemesini ve çalmak istedikleri eserleri birkaç eser arasından seçmek istediklerini belirtmişlerdir. Diğer bir ifade ile öğretmenlerin kendi alanlarında yeterli olmamaları konusu ile öğrenci seçiminde yeterli dikkatin gösterilmeyişini oldukça önemsemiş görünmektedirler.

5. Ders saatlerinin tüm sınıflarda haftada en az ikişer saat ve daha fazla olması gerektiğini,

6.Okulların yatılın olması halinde başarının daha fazla artacağını belirtmişlerdir.

4.3. Ud Öğretimi İle İlgili Problemlerin Neler Olduğuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Analizi (UOI):

Ud Dersine ilişkin problem olarak neleri gördüklerine ilişkin öğretmen görüşleri bir bütün olarak değerlendirilmek istenildiğinde aşağıdaki tespitlerde bulunmak mümkündür:

1. Öğretmenler araç-gereç ve kaynak bakımında bir sorunun olmadığını belirtmişlerdir. Gerçekten de AGSL’lerimizde araç gereç ve kaynak bakımından Ud derslerine ilişkin bir problem görünmemektedir.

2. Dersin müfredatına ilişkin soruna bakıldığında önemli bir problem görünmemekte, sadece ölçme ve değerlendirme sistemine ilişkin problemlerden söz edilmektedir. Bu problem ise sadece AGSL’lerimize ilişkin olmayıp tüm eğitim sistemimizde görülmektedir. Yanlış bir ölçme ve değerlendirme sistemi oluşu söz konusu değildir. Söz konusu olan yeni programın önerdiği süreç ağırlıklı ölçme ve değerlendirme değildir. 2005 yılından önce Türk eğitim sisteminde ürün ağırlıklı ölçme ve değerlendirme yapılmakta idi. Bu sınav sistemleri anlamına gelmektedir. Yani yapılacak sınavlarda öğrenci yaptıysa ona göre yapılan değerlendirme türüdür ki bu

sistem artık terk edilmiştir. Yeni öğretim programları ise süreç ağırlıklı ve sınav ağırlıklı olmayan ölçme-değerlendirme sistemini önermektedir. En önemli aracı ise portfolyolardır. Portfolyo yani süreç ağırlıklı ölçme konusunda yeterli alt yapıya sahip olmayan öğretmenlerimizin zorlanmaları doğaldır. Problemin kaynağı görüldüğü gibi öğretmenlerin yeni ölçme ve değerlendirme uygulamaları konusundaki yetersizliktir.

3. Öğrenci alımında yeterli duyarlılığın gösterilmeyişi ve kontenjanların doldurulması adına özel yetenek gerektiren bu öğretim programlarına öğrenci alınması doğaldır ki önemli problemlere neden olacaktır. Çünkü hiç kimsenin kendi özelliklerine uygun olmayan alanlarda yetiştirildiğinde istenen verimi vermeyeceği ise açıktır.

4. Derslerin sürelerine ilişkin problem, sürenin kısa olmasıyla ilgilidir. Programın içeriğine uygun bir kredi sisteminin konulması her zaman için uygun olacaktır. Çünkü öğrenilmesi gereken her ürünün öğrenilme süresi vardır. Bu süre iyi ayarlanamazsa istenilen davranışların kazandırılması mümkün olmayacaktır. Bu da hem öğretene hem de öğrenene olumsuz etki edecektir.

5.Okullarda mutlaka bir konser salonu bulunması gerektiğini belirtmişlerdir.

4.4. Ud Öğretimi İle İlgili Problemlerin Neler Olduğuna İlişkin Öğrenci görüşlerinin analizi (UÖİ):

Ud dersine ilişkin nelerin problem teşkil ettiğine ilişkin öğrenci görüşleri değerlendirildiğinde aşağıdaki tespitlerde bulunmak mümkündür?

1.Okulun özelliklerinin önceden yeteri kadar tanıtılmaması önemli bir problem olarak tespit edilmiştir. Gerçekten’de toplumun önemli bir kesimi AGSL’leri hakkında neredeyse hiç mi hiç bilgi sahibi değiller. Bu durum öğrenciler yönünden de geçerlidir. Okulların rehber öğretmenlerinin bu konuda yeterli titizliği göstermedikleri anlaşılmaktadır.

2.Öğrencilerin hangi parçaların çalınması ve öğrenilmesi konusunda seçme haklarının bulunmadığını belirtmeleri, bu derslerin içeriklerine ilişkin bir problem olarak algılanmıştır. Çünkü Ud dersi müfredat programı ve kılavuz kitabı da aynı

yöndedir. Yani Ud dersi programı esnek görünmemekte ya da öğretmenler bu esnekliği yaratamamaktadırlar. Bu durumun bir öğrenme engeli ve problemi olarak alınması oldukça doğal karşılanmalıdır.

3.Kadro lu öğretmenlerin görevlendirilmesi yanında bu öğretmenlerin alanlarında yeterli olmaları da gerekmektedir. Çünkü öğrencilerin önemli bir kesiminin Ud çalgı eğitiminde görevli öğretmenlerin yeterlilikleri konusunda kuşku lu oldukları anlaşılmıştır.

4.Anadolu Liselerinin sahip oldukları bazı özellikleri yönüyle yatılı olmaları gerekmektedir. Çünkü özel yetenek gerektiren alanlarda eğitim veren ortaöğretim kurumlarının her ilde olması beklenmemesi gerekmektedir. Buna karşılık özel alanda eğitim almak isteyen öğrencilerin buldukları yerde bu alanda eğitim veren eğitim kurumları olmadığı durumlarda bu eğitimlerini sürdürebilecekleri güvencelere sahip olmaları gerekmektedir. Aksi durumda yetenekli öğrencilerin bu liselerde ilgili öğretimi almaları mümkün görünmemektedir. Bu da 1739 sayılı Türk Milli Eğitim Temel Kanununda belirtilen eğitimde fırsat ve imkân eşitliğine aykırı görünmektedir.

5.Yine toplumun Ud yerine daha popüler kabul edilen enstrümanlarla yapılan müziğe ilgi duymasını da önemli bir problem olarak gören öğrencilerin, bununla ilgili olarak halkın bilinçlendirilmesini önermeleri doğal karşılanmalıdır.

6. Öğrenciler etkinliklerini ve hatta yeteneklerini kayıt altına almak istemektedirler. Bununla ilgili okulda kayıt stüdyolarını bulmayı şları önemli bir problem olarak algılanmaktadır. Buna göre kayıt stüdyolarının bulunması bu öğrencileri daha fazla motive edeceği muhakkaktır.

7.Yine öğrencilerin halka yönelik konser verme ve böylece halkla bütünleşme beklentileri de önemsenmelidir. Öğrencilerin halktan kopuk bir eğitimin verilmesini önemli bir problem olarak görmeleri bu anlamda oldukça yerinde bir problem olarak kabul edilmelidir. Ayrıca Ud ile çoksesli orkestra derslerine eşlik etmek istediklerini belirtmişlerdir.

8.Ud eğitiminde haftalık ders saatinin yeterliliği ile ilgili önemli kuşku ların olduğu anlaşılmaktadır. Bağlama eğitiminde olduğu gibi Ud eğitiminde de sürenin iyi hesaplanması ve bu dersin öğretime denk düşecek miktarda süre verilmesi gerekmektedir.

4.5. Bütün Görüşmelerin Toplu Analizi

Gerçekten de AGSL' leri bir bütün olarak ele alınıp öğretmeni öğrencisi müfredatı, idari yapısıyla birlikte incelendiğinde gözle görülür eksikliklerin olduğu rahatlıkla söylenebilir. Öğretmen ve Öğrenciler Bağlama ve Ud Derslerine ait öğretim programının uygulanabilirliğinin zorluğunu belirtmişlerdir. Gerek hedef ve davranışlar, içerik, eğitim durumu ve gerekse ölçme ve değerlendirme boyutunda incelendiğinde bu durumu görmek mümkündür. Bir kere hedef ve davranışlar hem çok hem de kapsamlıdır. Buna karşılık verilen zaman ise bunları gerçekleştirmeye uygun değildir. AGSL' lerinde çalgı eğitimi ders saatleri haftada hem teorik hemde uygulamalı dersler için iki saatin üzerinde olmalıdır. “*Genelde kitap özelde ise ders kitapları insanlığın kalıcı bellek oluşturmasında insan eğitiminin gerçekleştirilmesinde en önemli araçlardan birisidir*”(Edt;Demirel: Kiroğlu2005,s:31).

Bir ders kitabının olmayışı önemli bir problemdir. Bu konuda öğretmen ve öğrenciler ciddi rahatsızlıklarını belirtmişlerdir. Bilindiği gibi eğitim sisteminde öğretimin gerçekleşebilmesi için başvuru ana kılavuz ders kitabıdır. Kitabın öğretim sürecinde yeri tartışılmaz. Özellikle Ud ve Bağlama gibi kuramsal ve uygulamalı boyutu olan müzik araçlarının öğretiminde bu daha da önem kazanmaktadır. Bu çalgı eğitiminde görevlendirenlerin niteliklerinin sorgulandığı koşullardan çok daha önemlidir.

Öğretmenler ve öğrenciler öğretmenlerin nitelik olarak yetersizliğini belirtmişlerdir.

“*Çalgı eğitiminde niteliği etkileyen üç temel faktörden söz edilebilir. Bunlar, Öğretmen, öğrenci ve öğretim programıdır*”(Çilden,2003,s:297–302). Bu faktörlerden en önemlisi kuşkusuz ki öğretmendir.

“*1739 sayılı Türk Milli Eğitimi Temel Kanununda öğretmenliğin genel kültür özel alan eğitimi ve pedagojik formasyonu zorunlu kılan özel bilgi ve beceri gerektiren önemli bir meslek olduğu belirtilmektedir*”(MEB temel kanunu).Buna göre

öğretmenliği oluşturan üç temel değişkenden birinin olmaması öğretmenliği nitelik yönünden sorgulanmasına neden oluşturur. “*Öğretmen bilgi aktaran, bulan, yapan değil, bunlarla birlikte ve daha çok bulduran, öğrencilerin ufkunu açan, yaptıran, çözdürebilen olmalıdır. Hiçbir öğrencinin diğerinin özdeşi olmadığı unutulmamalı, bireysel ayrılıklar göz önünde tutulmalı, eğitim öğretim ortamını buna göre düzenlemelidir. Yeni çok seçenekli öğrenme-öğretme yöntemlerini işe koşup, öğrencilerin yeteneklerini geliştirmelerine olanak tanınmalıdır*” (Sönmez, 1994 akt; çilden 2003 s.298). Öğretmenin çalgı çalmayla ilgili doğru bilgi ve becerilerle donanımlı olması gerekir. Öğrencinin çalgı çalmaya başladığı sırada örnek alacağı ilk kişinin öğretmeni olduğu unutulmamalıdır.

“*Bu nedenle öğretmen çalgısını eline alışından itibaren öğrenci tarafından gözlemlenir. Öğrenciler Öğretmeninin tüm davranışlarını algılamaya ve yapmaya çalışır. Artık öğrenci için model öğretmendir. Eğitimin her aşamasında öğretmen bu duruma uygun hareket etmelidir*”. (AGSL Ud Programı,s: 2)Öğretmenlerin öğrencilere sevmedikleri ve istemedikleri parçaları zorla çaldırdıkları görülmüş ve öğrenciler bu konudan şikâyetçi olduklarını belirtmişlerdir. “*Bu aşamada her öğrencinin öğrenme kapasitesi farklı olabileceğinden, öğretmenin her öğrenciye göre geliştireceği öğretim yöntemleri üretme yeteneği de büyük önem taşımaktadır*” (Çilden ,2003, s:297-302).

Öğretmenin çalgısını iyi çalıyor ya da eskiden iyi çalmış olması bir zorunluluktur. “*Müzik eğitiminde başarı sağlamak, öğretmenin kendisini sevdirmesiyle başlar. Bu işe yeni başlayanların ruhsal durumu göz önünde tutulmalıdır. Öğrenciyi eleştirirken iyi taraflarını daha fazla belirterek cesaretini arttıralım. Aynı zamanda daha fazla çalışması gereken yerleri de gösterelim. Müziğe yeni başlayan öğrenci, çalgıyla ilk karşılaşmasının uyandıracığı yadırgama ve güçlükler karşısında belki de cesaretini yitirecektir. Müziğin karmaşık kuralları, can sıkıcı alıştırmaları onu usandırabilir. Öğretmenin vereceği güzel örnekler ve karşılaştırmalar sayesinde, öğrenci işin iç yüzünü kavrayabilir. Öğrenci daima desteklenmelidir.*”Çalgı çalma güç ve karmaşık bir iştir. Çalgı çalmayı öğretecek iyi bir öğretmen, öğrenmeye hazır, istekli ve yetenekli bir öğrencinin yanı sıra, iyi düzenlenmiş bir öğretim programının titizlikle

uygulanması da büyük önem taşımaktadır. Güzel sanatlar liselerinde sekiz yarıyılı kapsayan çalgı eğitimi, müzik öğretiminin biçimlenmesinde çok önemli disiplinlerden biridir”(Fenmen 1991). Öğrenci alımında uygulanan sınav sisteminin objektif olmaması AGSL’lerinde öğretmen ve öğrencilerce önemli birer sorun olarak görülmüştür. “Her AGSL’si için öğrenci kontenjanları baştan belirlenmekte ve saptanan kontenjan kadar öğrenci alınması zorunlu kılınmaktadır. Böylece genellikle aday öğrencilerin yetenek düzeyinin yeterliliğine bakılmaksızın bu okullara öğrenci kabul edilmiş olmaktadır. Bazı durumlarda ön kayıtla başvuran aday öğrencilerin sayısı kontenjanı aşmadığı ya da çok az aştığı halde yapılan yetenek sınavlarında alınan puan ne olursa olsun yetenek sınavında baraj konmadığı için, öğrenciler arasında müzik yeteneği açısından gerçek anlamda bir seçme yapıldığı söylenemez. Bu durumda başvuran öğrencilerin yetenek sınırıyla yetinilmek zorunda kalınmaktadır. Elbette ki bu durumun yapılacak eğitimde nitelik sorunlarını da beraberinde getirmesi kaçınılmazdır. Bu durumun düzeltilmesi gerekmektedir. Saptanan kontenjanların mutlaka doldurulması beklenmemeli, bu okullardaki öğretim programlarının düzeyi göz önünde bulundurularak bu programı kaldırabilecek yetenekte öğrencilerin seçilebilmesi için bir baraj uygulanmalı, bu barajın altında kalan öğrenciler kontenjan dolmasa da bu okullara kabul edilmemelidir”(Uçan 1995,s: 106–146).

Gerçektende AGSL’lerine öğrenci alımında Milli eğitim temel kanununda belirtilen temel ilkelerden yöneltme ile yine aynı kanunun amaçlar kısmında belirtilen “*ilgi, istidat ve kabiliyetleri yönünden çocuk ve gençlerin yetiştirilmesine*” yeterince uyulmadığı söylenebilir (Milli Eğ Temel Kanunu 1987, s:6,7) .

Çevrenin bu çalgıların öğrenimine karşı ilgisizliği öğrencilerin motivasyonunu negatif yönde etkilemektedir. “*Çeşitli çalgı eğitim kurumlarının iyi eğitim yapabilmesine zemin hazırlanmasına kadar ailelerin eğitimcilerin, çocukların, gençlerin iletişim organlarının vb. etkenlerin çalgı eğitiminin sonuçları üzerinde etkili olduğu belirtilebilir”(Uslu 2006, s:1).*

Ayrıca öğrenciler okul içi faaliyetlerde kazanımların yeterince uygulanamayışını, Bağlama ve Ud ile çoksesli orkestra derslerinde yeterince yer alamadıklarını, bu

saatlerde arkadaşlarından ayrı tek başlarına çalıştıklarını kendilerini bu alanda eksik hissettiklerini belirtmişlerdir. Ud ve bağlama öğrencileri de bu derslerden yararlanmalıdır. *“Çokseslilik, çok yönlü olmak, birden fazla olanı birlikte duyumsayabilmek, görebilmek, işitebilmek ve kavrayabilmektir. Düşünsel açıdan da bir konu üzerinde geniş biçimde düşünebilmek, anlama ve kavrama üstünlüğüne sahip bulunmaktır”*. Öğrencilerin çoksesli tınıları hissetmeleri işitme dersleri açısından, çoksesli müzik icra edilen diğer ülke müziklerini tanıması açısından da yararlı olacaktır. *“Ezgi, ritm(tartım),armoni(çokseslilik) müziğin yapısının oluşturan üç öğedir”*(Cangal,1988,s:148). Ayrıca öğretmen ve öğrenciler bu okulların yatılı olmaması durumunda daha fazla çalışma imkânı bulacaklarından başarının artacağı görüşünü savunmuşlardır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Ud ve Bağlama öğretiminde öğretmen ve öğrencilerce nelerin problem teşkil ettiğine ilişkin görüşler bir bütün olarak değerlendirilmek istendiğinde sonuç olarak şunları söylemek mümkündür:

1. Bağlama ve Ud dersi öğretim programına ilişkin programın öğrencilerin düzeyine göre ağır (zor) olduğu anlaşılmaktadır.

2. Ud ve Bağlama branşında görev yapan öğretmenlerin kendilerini yeterli görmeyişleri önemslenmelidir. Çünkü bu durum hem öğretmenlerin, hem de öğrencilerin ortak görüşü olarak belirlenmiştir.

3. Öğrenci seçimi, ölçme ve değerlendirme neredeyse diğer bütün problemlere göre baskın bir problem olarak görülmektedir. Bu problemin yalnızca özel yetenek gerektiren bu alanda yetiştirilmek üzere seçilen öğrenciler için olmayışı dikkate alınmalıdır. Toplumun genelinde özellikle yetiştirme yanında istihdamda da niteliklere uygun seçimlerin yapılamayışının önemli bir sorun olarak hala varlığını sürdürmesi düşündürücüdür. Bunun özel yetenek gerektiren alanlarda öğrenci ve gençlerin yetiştirilmesi için çok vahim bir problem olarak görülmesi gerekmektedir.

4. Okulun sahip bulunduğu fiziki özellikler ile derse ait araç-gereç ve kaynakla ilgili problemler bulunmakta ise de bunların önemli çok yüksek düzeyde problemler olduğu söylenemez. Nitekim görüşülen kişilerin özellikle Ud'a ilişkin her türlü donanımların bulunduğunu söylemeleri bu durumu doğrulamaktadır. Keza bağlama için sadece yazılı bir kaynağın önemli bir problem teşkil ettiğini hatırlayalım.

5. Müzik eğitimi alan bireylerin yetiştirilmelerine denk düşen kazanımlarını halkla paylaşımları gerekmektedir. Görünen o ki müzik alanında yetiştirilen bireyler yetiştikleri alanda halka paylaşım içine girememekte ve böylece müzik kültürünü kuşaklar arası aktarımını yeterince yapamama problemini yaşamaktadırlar. Görüşmeye katılan öğretmen ve öğrencilerin bu konuda tesbitleri düşündürücüdür.

6. Okullardaki idarecilerden (müdür ya da yardımcılarından) birisi mutlaka müzik branşından olmalıdır.

Buna göre şu önerilerde bulunmak mümkündür:

1. AGSL'lerimizin en iyi bir şekilde toplumun tüm kesimlerine tanıtımı yapılmalıdır.
2. Öğrenci alımında oldukça titiz davranılmalıdır. 24 kişilik kontenjanı doldurmak uğruna hiç ilgisi olmayan öğrencilerin okullara alınmasından vazgeçilmelidir.
3. Öğretmen yetiştirme ve istihdamında benzer titizlik mutlaka gösterilmelidir. Bu okullarımıza Konservatuar Çalgı Bölüm Mezunu öğretmenlerin ve özellikle alanlarında yüksek lisans yapmış öğretmenlerin atanmasına özen gösterilmelidir. Konservatuar ve alanında yüksek lisans yapmış öğretmenlerden ayrıca üç yıl hizmet zorunluluğu atanmak için aranmamalıdır.
4. Yatılı ya da yarı pansiyonlu duruma getirilerek özel yetenekli çocukların bu okulların imkânlarından yararlanması sağlanmalıdır.
5. MEB başta olmak üzere toplumun diğer kurum ve kuruluşları bu liselerimize dolayısıyla bu okullarda okuyan öğrencilere gereken ilgiyi göstermelidirler.
6. Hem Ud hem de Bağlama öğretim programının içeriği yeniden yapılandırma yoluna gidilmeli, bunun için geniş katılımlı bir süreç hayata geçirilmelidir. Diğer bir ifade ile bu derslerin programının yapılmasında okullardaki Ud ve Bağlama öğretmenlerinden görüş alınarak daha geniş bir katılımı programlar ve ders kitapları hazırlanmalıdır.
7. Bu liselerimizde çalışan öğretmenlere özel statü verilmeli ve özlük hakları yeniden düzenlenmeli ve sanatçı yetiştiren diğer kurumlarla benzer hale getirilmelidir.
8. Öğrenci yaratıcılığını arttırmak için beste yapma tekniklerini öğrenecekleri bir bestecilik dersi konulmalıdır.
9. Bu okullarımız mutlaka öğrenci seviyesine uygun TRT, TSM ve THM nota arşivine kavuşturulmalıdır.
10. Okullarda mutlaka konser salonu ve kayıt stüdyosu düzenlenmelidir.
11. Bu liselerimiz mutlaka TRT ve Üniversitelerimizin ilgili bölümleriyle işbirliği halinde olmalı, karşılıklı eleman ve bilgi paylaşımı içinde bulunmalıdırlar.

KAYNAKÇA

- AKSOY, H.Hüseyin. Eğitimde Araştırma Yöntemleri Nitel Araştırma Teknikleri Ankara, 2005.
- ARIKAN, Remzi. Araştırma Teknikleri ve Rapor Yazma, Ankara, Gazi Kitapevi Ankara 2000.
- BALCI, Ali. Sosyal Bilimlerde Araştırma, Yöntem, Teknik ve İlkeler. Pegam A Yayıncılık, Ankara, 1995
- Bloom, B. S, “İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme”, MEB yayınları, İstanbul, 1995.
- CANGAL Nurhan; Müzikte çoksesliliğin gereği Evren ofset Ankara 1988
- ÇETİNKAYA Ali Bayram Filozoflar ve müzik. www.somuncubaba.net.sayı71
- ÇİLDEN, Şeyda Çalgı eğitiminin nitelik sorunlarının irdelenmesi ulusal müzik eğitimi sempozyumu bildirisi Denizli Nisan 2006
- ÇİLDEN, Şeyda Çalgı eğitiminde nitelik sorunları 80.yılda müzik sempozyumu bildiriler Ekim, 2003 Malatya
- DEMİREL ve KIROĞLU “Konu alanı ders kitabı incelemesi” Öğreti yayınları, Ankara, eylül 2005
- EKİZ, Durmuş. Eğitimde araştırma Yöntem ve Metotlarına Giriş. Nitel, Nicel ve Eleştirel Kuram Metodolojileri. Anı Yayıncılık, Ankara, 2003)
- FENMEN Mithat, “Müzik için El Kitabı”, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1991.
- GÜLER, Ali. Müzikte 2000 Sempozyumu. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2001
- KAPTAN, Saim. Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri. Tek ışık Web Ofset Tesisleri, Ankara, 1998
- KARASAR, Niyaz. Bilimsel Araştırma Yöntemleri Nobel Yayınları İstanbul 2003
- KUŞ, Elif. Nicel Nitel Araştırma Teknikleri. Sosyal Bilimlerde Araştırma Teknikleri Nitel mi? Nicel mi? Anı Yayıncılık, Ankara, 2003
- Milli Eğitim Bakanlığı, Resmi İnternet Sitesi
- Milli Eğitim Bakanlığı, Tebliğler Dergisi, Sayı: 2560, 368 Ankara, 1999

- Milli Eğitim Bakanlığı. Orta Öğretim Genel Müdürlüğü. Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Yönetmeliği. Ankara,1999
- MUMCU, Devrim Mine. AGSL’de Uygulanan Piyano Eğitiminin Program, Öğretmen, Öğrenci ve Çalışma Değişkenlerine Göre Değerlendirilmesi. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Bolu, 2002.
- MÜLGA Bend: 16.12.2006–26378 Sayılı Resmi Gazete yön/9.Mad
- Müzik Eğitimcileri Derneği(MÜZED). Genel Müzik Eğitiminde Geleneksel Müziklerimiz Sempozyumu Sonuç Bildirgesi. Van,2005
- ÖZGÜN, Özhan. Türkiye’deki Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri müzik Bölümlerinde Viyolonsel Eğitimine Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara, 2006.
- ÖZMENTEŞ Sebahat. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, 30-31 Ekim 2003, İnönü Üniversitesi, Malatya Bildiriler
- SUN, Muammer. Türkiye’nin Kültür-Müzik-Tiyatro Sorunları. Ajans-Türk Kültürü Yayınları, Ankara, 1969.
- TUFAN, Selmin. I.Ulusal A.G.S.L.'erin Müzik Bölümleri Sempozyumu. Bursa, 1996.
- UÇAN, Ali. Ortaöğretim Kurumlarında Müzik Öğretimi ve Sorunları. Türk Milli Eğitim Derneği Yayınları, Ankara, 1990.
- UÇAN, Ali, “AGSL Müzik Bölümleri’nin Eğitim Programları Sorunları”, AGSL Müzik Bölümleri Semineri, UIUdağ Üniversitesi Yayınları . Bursa, 1995.
- UÇAN, Ali, “İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi”, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1994.
- USLU, Mustafa. “Türkiye’de Çalgı Eğitiminin Yaygınlaştırılmasında Ve Geliştirilmesinde Çoksesli Müzik Eğitimi Görüşü.” Müzik ve bilim dergisi 2006
WWW.Muzikbilim.com
- YAHYA, Gülçin. Türk Müziğinde Eğitim Sempozyumu. İstanbul 1997

EKLER:**Ek: 1 GÖRÜŞME FORMU**

Metodolojik açıdan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri(AGSL)Türk Müziği Çalgı Eğitiminde(Ud ve Bağlama) karşılaşılan problemleri tespiti yönelik araştırmamız, Yüksek Lisans Tez çalışmamızın bir parçasıdır. Aşağıdaki sorulardan oluşan görüşme formu bu amaçla hazırlanmıştır. Araştırmanın evrenini MEB 5. Eğitim Bölgesinde bulunan Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapmakta olan öğretmenler ile öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın başarıya ulaşabilmesi, sizin, gönüllü katılımınızla görüşme formundaki soruları dürüst ve gerçekçi bir biçimde cevaplandırmanıza bağlıdır. Göstereceğiniz ilgiye şimdiden teşekkür ederim.

Haliç Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türk Müziği Ana Sanat Dalı
İstanbul

Akın UZUNOĞLU(Müzik Öğretmeni)

Ek 1 a:

Öğretmenler İçin:

Kişisel Sorular

1. Cinsiyetiniz:()Bayan()Erkek
2. Yaşınız:...
3. Hizmet Süreniz:...
4. Kariyer basamağınız()Öğretmen()Uzman Öğretmen()Baş öğretmen
5. Lisans Eğitiminiz:...
6. Branşınız()UD öğretmenliği() Bağlama öğretmenliği

Türk Müziği Çalgı Eğitiminde Nelerin Problem Teşkil Ettiğine Dair Öğretmenlerin Algılarını Belirlemek İçin Görüşme Soruları

1. Türk Müziği Çalgı Öğretim Programları ile ilgili neleri problem olarak algılamaktasınız?/görmektesiniz?(Bu soruya cevap verirken öğretim programını oluşturan dört temel unsur hatırlatılacak ve gerekirse öğretmenlere bu konuda bilgi verilecektir. Bu bilgiler:

- Hedef ve davranışlar
- İçerik
- Eğitim durumu ve dersin işlenişinde önerilen öğretim stratejisi, yöntem ve teknikleri yönünden
- Dersin işlenişinde önerilen güdü, motivasyon, dikkat özellikleri yönünden
- Ders araç ve gereçlerin kullanımı yönünden
- Ölçme ve değerlendirme temel unsurları ile ilgili olacaktır.

2. Öğretmenler olarak kendinizden kaynaklı neleri problem olarak görmektesiniz? Bu soru için yönlendirici nitelikte aşağıda belirtilenleri problem olarak algılayıp algılamadıklarına yönlendirme yapılacaktır:

- Yetersizlik
- Sayısal azlık
- İsteksizlik ve ilgisizlik

3. Öğrencilerden kaynaklı neleri problem olarak görmektesiniz? Bu soru için aşağıda belirtilenler doğrultusunda görüş belirtmeleri sağlanmaya çalışılacaktır.

- İlgisizlik
- Dikkatsizlik

—Yeterli sayıda öğrenci bulunmayışı

—Hazır bulunuşluk

4. Dersliklerle ilgili ya da fiziki imkânlarla ilgili neleri problem olarak görmektesiniz?

5. Çalgı eğitimi araç-gereç-kaynak(kitap vs. dâhil) konusunda neleri problem olarak görmektesiniz? Ders kitapları, kaynak kitaplar ve kullanılan diğer metotlara ilişkin görüşler.

6.Dersin işleniş süresi ve kredisine ilişkin problem olarak neleri görmektesiniz?

Ek 1 b:

Türk Müziği Çalgı Eğitiminde(Ud ve Bağlama Derslerinde)nelerin problem teşkil ettiğine dair öğrencilere yönelik görüşme soruları:

Kişisel sorular:

Kaçıncı sınıfta okumaktasınız:

Cinsiyetiniz: ()Kız ()Erkek

Eğitimi aldığınız çalgının adı:()UD ()BAĞLAMA

Çalgı Eğitiminde(Ud Ve Bağlama Derslerinde) Nelerin Problem Teşkil Ettiğine Dair Öğrencilerin Algılarını Belirleme Görüşme Soruları

1. Türk Müziği Çalgı Öğretim Programları ile ilgili neleri problem olarak algılamaktasınız?/görmektesiniz? Bu soruya cevap verirken öğretim programını oluşturan dört temel unsur hatırlatılacak ve gerekirse öğrencilere bu konuda bilgi verilecektir. Bu bilgiler:

— Hedef ve davranışlar

— İçerik

—Eğitim durumu ve dersin işlenişinde önerilen öğretim stratejisi, yöntem ve teknikleri yönünden

—Dersin işlenişinde önerilen güdü, motivasyon, dikkat özellikleri yönünden

—Ders araç ve gereçlerin kullanımı yönünden

—Ölçme ve değerlendirme temel unsurları ile ilgili olacaktır.

2. Öğretmenlerden kaynaklı neleri problem olarak görmektesiniz? Bu soru için yönlendirici nitelikte aşağıda belirtilenleri problem olarak algılayıp algılamadıklarına yönlendirme yapılacaktır:

- Yetersizlik
- Sayısal azlık
- İsteksizlik ve ilgisizlik

3. Öğrenciler olarak sizler kendinizden kaynaklı neleri problem olarak görmektesiniz? Bu soru için aşağıda belirtilenler doğrultusunda görüş belirtmeleri sağlanmaya çalışılacaktır).

- İlgisizlik
- Dikkatsizlik
- Yetersiz ve yanlış yönlendirme
- Hazır bulunuşluk
- Ailelerin ilgisizliği
- Çevrenin giderek bu çalgılara karşı olumsuz tutum takınmaları

4. Dersliklerle ilgili ya da fiziki imkânlarla ilgili neleri problem olarak görmektesiniz?

5. Çalgı eğitimi araç-gereç-kaynak (kitap vs. dâhil) konusunda neleri problem olarak görmektesiniz?

Ders kitapları, kaynak kitaplar ve kullanılan diğer metotlara ilişkin görüşler.

6. Dersin işleniş süresi ve kredisine ilişkin problem olarak neleri görmektesiniz?

EK:2 Görüşme Sorularının Yanıtları.

1. Bağlama Öğretimi İle İlgili Problemlerin Neler Olduğuna İlişkin Görüşme Sırasına göre Öğretmen Ve Öğrenci Görüşleri:

A. Öğretmen görüşleri:

1.Türk Müziği Çalgı Öğretim Programları ile ilgili neleri problem olarak

Algılamaktasınız?/görmektesiniz?(Bu soruya cevap alınırken öğretim

Programını oluşturan dört temel unsur hatırlatılmış ve öğretmenlerden;

- Hedef ve davranışlar
- İçerik

- Eğitim durumu ve dersin işlenişinde önerilen öğretim stratejisi, yöntem ve teknikleri yönünden
- Dersin işlenişinde önerilen güdü, motivasyon, dikkat özellikleri yönünden
- Ders araç ve gereçlerin kullanımı yönünden
- Ölçme ve değerlendirme temel unsurları ile ilgili açıklama yapımları istenmiştir.”

BÖN1:Yöreyle ait eserler öğretilmeli. Bu bölgede düğünlerde ve eğlencelerde çalınan eserleri çaldırmak yolu ile eğitim şekillendirilebilir. Bağlamanın akort sisteminde sorun var alt tele la diyoruz fakat çıkan ses do sesi. Şelpe tekniği öğrencilere zor geliyor.

BÖN2: Müfredat programını uygulamıyorum. Yıllardır öğrendiğim sistem basit türkülerden zor türkülere doğru yapmış olduğum bir dağarcık var onu uyguluyorum. Müfredat programını detaylı olarak incelemedim. Bazı eserler her sınıfta çaldırılmış. Bu uygulamaya katılmıyorum. Bence çalgı öğretimi için müfredat programı değil çok ciddi bir şekilde ve profesyonelce hazırlanmış bir ders kitabı ya da bağlama metodu olmalı. Müfredat programı içerik olarak çok güzel fakat biraz ileri seviyede öğrenciler için yazılmış. Bizlere beste yapma teknikleri öğretilmeli

BÖN3: Program repertuar yönünden çok esnek bırakılmış. Bizler sene sonu ürün dosyası hazırlıyoruz bu çok iyi bir uygulama, sanat seviyesi iyi eserlerin ürün dosyasında olması çok iyi bir şey. Dosya hazırlama işi çok önemli bence.

Bir adet ders kitabımızın olmaması eksiklik diğer derslere ait bir ders kitabı var fakat bağlama ile ilgili AGSL'lerine ait ders kitabı yok, Öğrenciler bu konudan çok şikâyetçi. Bundan daha önemlisi bence AGSL'lerine özel bir bağlama metodu oluşturulmalı. Ders kitabı olan derslerdeki öğrenciler kitabı çabucak bitirip ilerlemek istiyorlar ve çalışmış oluyorlar. Bu da çalgı çalma seviyelerine iyi yansıyor.

Müfredat programlarında örnek eserler her sınıfta çaldırılmış. Bu bence çok iyi bir uygulama değil. Öğrenci her sene aynı parçayı mı çalacağız diyerek gerekli önemi

göstermiyor. Bağlama eğitiminde hala bir usta çırak ilişkisi devam ediyor belli bir standart yok her öğretmenin ve çalıcının üslubu farklı. Örnek çalıcı ile çalınmış eserlerin hangisinin doğru olduğuna dair bir gerçek ve ölçü yok ben şahsen TRT Halk müzik icracılarını örnek alıp öğrencilerime radyoevi bağlamacılarını dinlemelerini ve örnek almalarını tavsiye ediyorum.

Birlikte çalışma ve çalma alışkanlığı çok önemli beraber gurup çalışmaları yapılmalı bunlar verimi çok arttırıyor. Her sınıfta beraber çalma için guruplar oluşturulmalı.

Öğrencilerin okuldan önce çalgılarını çalıyor olarak okula gelmelerini de sakıncalı buluyorum. Çoğunlukla dışarıda bu işi akademik olarak yapmayan insanlar kurs veriyorlar. Öğrenciler bu gibi yerlere kursa gidip bir şeyler öğreniyorlar ama çok şey yanlış öğretilmiş oluyor ve yanlış düzeltmek yeni bir şey öğretmekten çok daha zor oluyor. Çalgıya okulda başlanması çok daha verimli.

Sınavlar mutlaka komisyon sınavı şeklinde jüri önünde yapılıp öğrenciler kalabalık karşısında çalmaya alıştırmalı. Hatta bazı sınav notları konser yaptırılarak oradaki performansa göre verilebilir.

Sınavlarda nota, deşifre, eserin analizi, etüt ve eser çaldırılıyor. Çalınan eserler sözlü ise bazen öğrenciden çalıp söylemesini de istiyoruz.

Öğrencilerde ilköğretimde bu okullar hakkında bilgilendirilmeli, ilköğretim öğretmenleri müziğe yatkın öğrencilerini tespit edip okula getirmeli, onara bu okulları tanıtmalıyız.

AGSL'lerine ait bir ders kitabı yazılmalı. Bu kitap bence AGSL'lerinde görev yapan bütün bağlama öğretmenlerinin görüşlerine başvurularak ya da bu işin uzmanlarına danışılarak (TRT ya da kendini ispatlamış sanatçılara yazdırılmalı).

Okulumuzda görev yapan müdür ya da yardımcılardan biri mutlaka müzik ya da resimci olmalı.

Akort sistemimiz de yanlışlık var. Bağlamada alt tel la fakat do sesi çıkıyor, orkestra ile çalarken sorun yaşıyoruz.

Her öğrenciye eşit derecede uygulanamıyor.

BÖN4: Müfredat programlarında bahsedilen konuların anlatıldığı ve öğretilmesi istenen müzikleri içeren ders kitabı yok. Sonuç olarak herkes kendi tekniğini uyguluyor. Mesela yeni bağlama çalmaya başlayan bir öğrenciye Giresun karşılaması adlı türküyü öğretmemiz isteniyor bu eser seviyenin çok üstünde 3. Veya 4. Sınıf eseri. Buna benzer seviye üstü çok eser var. Ayrıca aynı parçalar son sınıf müfredatında da var. 10. Sınıfta öğretilmesi istenen melodiler kesinlikle uygulanamıyor. Bu söylenenler 11. Sınıflar için de aynı.

Tavır konusuna çok erken geçilmiş bence 11.sınıf ya da 12.sınıfın1. Döneminde öğretilmeli. Öğrenci sayıları az bu çok olumlu bir şey.

Orkestra dersleri ile işbirliği yapılıyor, bu olumlu.

Sınavları tavır, usul, ritim ve deşifre yönünden değerlendiriyorum.

Önceden kurs almalarını istemiyoruz yanlış öğrenmeler olabiliyor yanlış düzeltmek çok daha zor oluyor. Yeterli bağlama öğrencisi var.

Milli eğitim bakanlığı tarafından yayınlanmış veya tavsiye edilen bir ders kitabı yok.

Okul binasında mutlaka bir konser salonu bulunmalı.

Bağlama çalmada öğrencilere göstereceğimiz örnek bir model yok. Virtuözlüğün ve iyi çalmanın ölçüsü nedir belli değil.(TRT mi piyasa mı)?

Kaynak kitaplarımızda sınırlı okul müdürlüğünün önderliğinde bir kütüphane oluşturmalı.

Türk müziği tarzında türkü formatında çok sesli bağlamalar için yeni eserler yazılmalı.

Türk müziği koro derslerinde bağlama öğrencileri çalgıcı olarak kullanılmalı.

BÖN5: Programı uygulamıyorum, dersi takip edeceğim bir ders kitabı yok. Bu bir eksiklik. Programda örnek eserler verilmiş fakat öğrenciler ve biz bu eserleri bulmakta zorlanıyoruz. Ben kendi sistemi uyguluyorum. Kaynak kitap olarak da Savaş EKİCİ'nin bağlama metodunu kullanıyorum.

Tavır konusuna 11.sınıfta geçilmeli. Öğrenci bu seviyeye önceki sınıflarda hazırlanmalı. Bu program sanki biraz üst düzey öğrenciler için hazırlanmış.

BÖN6: müfredat programı bence biraz zor. Uyguladım fazla verim alamadım. Her öğrenci farklı yetenekte ve farklı seviyelerde olduğu için bütün yük öğretmenin tecrübesine kalıyor. Bağlamanın akort sistemi yanlış bence alt tele la diyoruz fakat do sesi çıkıyor.

BÖN7: Bağlama müfredat programı çok kötü zaten kullanmıyorum. Aynı eserler tüm sınıflarda çaldırılmış bir şey anlayamadım. Yıllardır kendi sistemimi kullanıyorum.

Yakın ve uzak hedef yok. Bu program üniversitelerde görev yapan akademik bağlama eğitimi veren hocalarla kendini ispat etmiş bağlama virtüözleri TRT bağlama sanatçıları AGSL’ de görev yapan bağlama öğretmenlerin den oluşan geniş bir katılımcıyla hem ders kitabı ve bağlama metodu hem de müfredat programı hazırlanmalı.

Başlangıç aşamasında kesinlikle yöresel temalar kullanılmalı.

Öğrencilere mutlaka canlı performans dinlettirilmeli. Geziye TRT ye götürülmeli, kendini kanıtlamış bağlama sanatçıları okula davet edilerek Work shop yapılmalı.

Öğrencilerime özellikle örnek alacakları bir ideal tip tavsiye etmeyip, değişik tarz bağlama sanatçılarını dinlemelerini ve kendi tarzlarını oluşturmalarını tavsiye ediyorum.

Öğrencilerin diğer kültür dersleri sayısı fazla verimlerini azaltıyor.

Müzik dersleri peş peşe olmalı.

Okulumuzda genel anlamda öğretmen eksik olduğu için ben diğer dersler de giriyorum sadece bağlama dersine girsem daha verimli olurum.

Müfredat programını uygulamıyorum. Fazlada incelemedim, kendi sistemimi kullanıyorum.

2. Öğretmenler olarak kendinizden kaynaklı neleri problem olarak algılamaktasınız/ görmektesiniz? Bu soru için yönlendirici nitelikte aşağıda belirtilenleri problem olarak algılayıp algılamadıklarına yönlendirme yapılmıştır.

- Yetersizlik

- Sayısal azlık
- İsteksizlik ve ilgisizlik

BÖN1: Çalgısında belli bir seviyede olmalı. Derse girecek öğretmenler mutlaka okulun kadrolu öğretmenleri olmalı, ya da öğretmen bir öğrenciye en az 4 yıl eğitimcilik yapmalı.

BÖN2: Öğretmen çalgı çalma seviyesi iyi olmalı. AGSL' lerinde öğretmen açığı fazla. Bir defaya mahsus olmak üzere bakanlık bu ihtiyacı giderecek bir çalışma yapmalı.

Ben öğretmen olarak sadece bağlama dersine girmek istiyorum. Bazen öğretmeni olmayan diğer derslere de giriyoruz, verimimiz azalıyor.

Bir öğretmen bağlama öğrencilerine yetiyor.

THM ile ilgili derslere girmek istiyorum. İdarecilerden birisi mutlaka müzikçi olmalı.

BÖN3: Öğretmenler mutlaka bu okulun kadrolu öğretmenleri olmalı. Bu sebepten dolayı öğrenciler eski yıllarda çok sorun yaşamış.

Okullarda öğretmen sayısı eksik olduğu için diğer derslere de girmek zorunda kalıyoruz, bu olay verimimizi düşürüyor sadece alanımızla ilgili derslere ve branşıma yakın derslere girmek istiyorum mesela ben bağlama öğretmeniyim öğretmen olmadığı için piyano derslerine de giriyorum halk müziği koro dersine girsem daha iyi olur.

Okulda bir tane bağlama öğretmeni ben varım o da yetiyor. Okul idaresi tarafından motive edilmezsek derse karşı ilgisizlik oluşuyor. İdarecilerden bir tanesi müzikçi olursa iyi olur.

BÖN4: Bir tane öğretmen yetiyor. Eğer öğretmen çalgısında iyi ise 3 yıl görev yapma şartı aranmamalı. Kaliteli bir sınav yapıp çalgı derslerine konservatuar mezunu, alanında Y. Lisansını yapmış öğretmenler tercih edilebilir. Müdür ya da müdür yardımcılarımızdan bir tanesi müzikçi olursa iyi olur.

BÖN5: Sadece bağlama dersine girmeliyim. Ben bu okulun kadrolu öğretmeni değilim. Fakat öğretmenler ya kadrolu ya da sözleşmeli olmalı. Dışardan ders ücretli derse giren öğretmenlerden fazla verim alınmadığını düşünüyorum.

BÖN6: Öğretmen kesinlikle kadrolu olmalı. Öğretmen çalgısında belli bir seviyede olmalı. Ben öğretmen olarak sadece bağlama dersine girmek istiyorum. Bazen öğretmeni olmayan diğer derslere de giriyoruz, verimimiz azalıyor. İdarecilerimiz müzikten anlamalı.

BÖN7: Sadece bağlama dersine girmek istiyorum. Ya da bağlama ya da THM ile ilgili derslere.

Bu okullarda görev yapacak öğretmenlerin alanlarında ve çalgılarında iyi bir seviyede olması gerekir. Burada çalışmadan önce öğretmenlerden 3 yıl görev yapmış olma şartı aranıyor.3 yıl içinde öğretmenlerin çoğu bu tarz bir öğretmenlik yapmadıkları için ve çalgılarından uzak kaldıkları için bu okullarda zorlanıyorlar.

Çalgı dersi öğretmenleri için konservatuar mezunlar tercih edilebilir.

3. Öğrencilerden kaynaklı neleri problem olarak görmektesiniz? Bu soru için aşağıda belirtilenler doğrultusunda görüş belirtmeleri sağlanmaya çalışılmıştır.

- İlgisizlik
- Dikkatsizlik
- Yeterli sayıda öğrenci bulunmayışı
- Hazır bulunuşluk

BÖN1: Okula gelmeden önce çalgı çalıyor olmaları dezavantaj. Öğrencilerin fiziki durumuna göre çalgı seçimi yapılmalı. İlköğretimde müzik öğretmenleri yetenekli çocukları tespit edip AGSL'leri ile irtibat kurulmalı.

BÖN2: Dikkatsizlik ve ilgisizlik var. bu öğrenciler genelde okula daha önceden çalgı çalıp gelen öğrenciler. Zaten çalışıyoruz deyip işi fazla önemsemiyorlar.

Öğrencilerin çoğu bu okulların işleyişinden habersiz, ilköğretimdeyken AGSL'leri tanıtılmalı müzik öğretmenleri öğrencilerini bu okullara yönlendirmeli.

BÖN3: Derse karşı ilgili de ilgisizde var fakat genelde iyiler. Çok dikkatsizler, Yeterli öğrenci var, katılım iyi. Derse katılım iyi fakat sadece derse derste çalışıyorlar.

BÖN4: Okul yatılı olmalı. Sahneye çıkarılarak heyecan alışkanlıklarını yenmeleri sağlanmalı. Yetenek sınavlarına müracaat çok az oluyor. Bizden 24 kişiyi almamız isteniyor. Sınava bu yıl çok az müracaat oldu hepsini aldık bu uygulama okulların açılış mantığı ile bağdaşmıyor. Kalitesiz öğrenci yetişmesine neden oluyor.

BÖN5: Burada bağlama dersine ilgi çok iyi öğrencilerden kaynaklı bir sorun yaşamıyoruz. Fakat öğrenciler önceden çalgı çalmadan gelseler çok daha iyi olur.

BÖN6: Çok dikkatsizler derse yeteri kadar hazırlanmıyorlar. Hazır bulunuşluk konusunda sorun yok çünkü ne öğreniyorlarsa derste öğreniyorlar. Bu yüzden çok çalışmıyorlar. Okulumuz yatılı olursa daha fazla verim alırız. Sınavlarda çok heyecanlanıyorlar.

BÖN7: Öğrencilerin bazıları okula çalgılarını çalıyor olarak geliyor. Bu yi bir şey değil. Çoğu akademik eğitimi olmayan pedagojik formasyondan yoksun kişilerden kısa bir dönem kurs alıp okula geldiği için çok şey yanlış öğretilmiş oluyor. Yanlış kazanımları düzeltmek daha zor oluyor.

4. Dersliklerle ilgili ya da fiziki imkânlarla ilgili neleri problem olarak görmektesiniz?

BÖN1: Kendime ait bir bağlama dersliğim olmalı. Bu sınıf bağlama ile ilgili kaynak kitap nota vs. ile donatılmalı. Bazen dersleri çalışma odalarında yapıyoruz sınıflar küçük olduğu için dersten biran önce çıkma ihtiyacı doğuyor.

BÖN2: Her sınıfta mutlaka ayna, ayaklık nota sehpası, metronom ve dinleme ve kayıt cihazı olmalı. Ses yalıtımı yapılmalı.

BÖN3: Okulumuzun fiziki yapısı ve dersliklerle ilgili hiçbir problem yok. Fakat mutlaka ses yalıtımı yapılmış olmalı.

Her sınıfta mutlaka ayna, ayaklık nota sehpası, metronom ve dinleme ve kayıt cihazı olmalı.

Hatta bu okullarda mutlaka çok amaçlı bir konser salonu olmalı. Her öğretmenin kendine ait bir odası olmalı ve bağlama dersleri orada yapılmalı. Çalışma odalarında ders işlememeliyiz. Çalışma odaları küçük geliyor.

BÖN4: Her sınıfta mutlaka ayna, ayaklık nota sehpası, metronom ve dinleme ve kayıt cihazı olmalı. Bu okullara profesyonel bir kayıt stüdyosu kurulmalı, çok amaçlı bir konser salonu olmalı. Bazen dışarıda açık hava konserlerine gidiyoruz seslendirme cihazı olmuyor okulun kendine ait bir seslendirme cihazı olmalı.

BÖN5: Her sınıfta mutlaka ayna, ayaklık nota sehpası, metronom, dinleme ve kayıt cihazı olmalı. Bağlama dersliği olmalı.

BÖN6: Dersliklerde dinleme araçları olmalı. TRT Halk müziği repertuarı her okulda mutlaka olmalı. Ayna, ayaklık, nota sehpası, metronom, kayıt ve dinleme cihazı.

BÖN7: Her bağlama dersliğinde mutlaka metronom, nota sehpası, ses kaydedici, ayaklık, ayna ve dinleme cihazları bulunmalı.

Sınıflar çok küçük olmamalı. Ses yalıtımı olmalı.

Her sınıfta mutlaka ayna, ayaklık nota sehpası, metronom ve dinleme ve kayıt cihazı olmalı.

5. Çalgı eğitimi araç-gereç-kaynak (kitap vs. dâhil) konusunda neleri problem olarak görmektesiniz?

(Ders kitapları, kaynak kitaplar ve kullanılan diğer metotlara ilişkin görüşler sorulmuştur).

BÖN1: Ders kitabımız yok. TRT Türk Halk Müziği arşivi tüm AGSL'lerinde bulunmalı.

BÖN2: Bağlama metodu yok. En kısa zamanda bu eksiklik giderilmeli.

BÖN3: Her okulda mutlaka TRT halk müziği repertuarı bulunmalı. Hatta sadece müzik bölümlerine ait bir nota arşivi oluşturulmalı.

Bazı maddi durumu iyi olmayan öğrenciler çalgı alamıyorlar okulun kendine ait çalgıları olmalı. Öğrencilerin çaldıkları bağlamaların kaliteleri bazen kötü olabiliyor maddi durumları iyi olmayan öğrenciler okulumuzdaki bağlamaları kullanıyorlar her öğrencinin fiziki durumuna uygun bir bağlaması mutlaka olmalı.

Kaynak kitap ve repertuar eksikliği var

Daha önce de belirttiğim gibi çok geniş katılımcı ile hazırlanmış bir bağlama metodu

BÖN4: Bağlama metodu yok. Örnek model yok.

BÖN5: Müzik bölümüne ait bir kütüphane oluşturulmalı. Ders kitabı yok. Okula ait kaliteli bağlama olmalı.

BÖN6: Öğrencilerin fiziki yapılarına uygun mutlaka kendilerine ait çalgıları olmalı.

Bağlama metodu ve arşiv.

BÖN7: Öğrencilerin boş zamanlarında müzik dinleyebilecekleri odaları olmalı.

Öğrencilere mutlaka canlı performans dinlettirilmeli. Geziye TRT ye götürülmeli, kendini kanıtlamış bağlama sanatçıları okula davet edilerek Work shop yapılmalı.

6. Dersin işleniş süresi ve kredisine ilişkin problem olarak neleri görmektesiniz?

BÖN1: Haftada en az 2 şer saat olmalı. Bunun yanında öğrencilere ders haricinde çalışma saati tespit edilip öğretmen kontrolünde izlenmeli.

BÖN2: Haftada en az 2 saat olmalı. Bir saati beraber olabilir.

BÖN3: Bütün sınıflarda haftada en az iki saat olmalı.

Ders saati 9. Sınıflarda 1 saat'e düşürüldü, yeterli değil diğer sınıflarda yapılan 2 saatlik ders uygulaması bence yeterli. Ders saatleri 1.si bireysel diğeri gurup çalışması şeklinde olabilir.

BÖN4: Bir saati beraber diğeri bireysel olmak üzere en az haftada iki saat olmalı.

BÖN5: Tüm sınıflarda haftada en az 2 şer saat olmalı. Bir saati beraber olabilir.

BÖN6: Tüm sınıflarda haftada en az 2 şer saat olmalı.

BÖN7: Tüm sınıflarda en az iki saat olmalı mümkünse bunun bir saati beraber olmalı.

B. Öğrenci Görüşleri:

1. Türk Müziği Çalgı Öğretim Programları ile ilgili neleri problem olarak algılamaktasınız?/görmektesiniz? Bu soruya cevap verirken öğretim programını oluşturan dört temel unsur hatırlatılmış ve öğrencilere bu konuda bilgi verilmiştir. Bu bilgiler:

- Hedef ve davranışlar
- İçerik
- Eğitim durumu ve
- Ölçme ve değerlendirme temel unsurları ile ilgili olmuştur.

BÖİ1: Ders kitabımız yok. Öğretmen o gün hangi notayı getirdiyse onu çalışıyoruz.

BÖİ2: Çoksesli eserleri daha çok çalmak istiyoruz. Orkestra dersine bağlama ile eşlik etmek istiyoruz.

Çok sıkıcı parçalar öğreniyoruz. Yöre türkülerini öğrenmek çok daha iyi. Bağlama zor bir çalgı değil, sadece ara sıra tartımlarda zorlanıyoruz. Çalgılar burada değil de bize ilköğretimde tanıtılmalı.

Öğretmen bana çalacağım parçayı önceden birkaç kez çalmalı. Hatta öğreneceğim parçaları birkaç eser içinden seçip sevdiğimi çalmalıyım. Hoşlanmadığım bir şey zorla çaldırılıyor bu da beni bağlama çalmaktan soğutuyor.

Çoğumuz için hedef TRT tarzı bağlama çalmak. Konya tavrını çalarken çok zorlandım. Çırpma çalmaya geçince de zorlanmıştım. Küçük konserler ve dinletiler yapılmalı.

Bağlama konserine gitmeliyiz, iyi bağlamacıları canlı olarak izlediğimizde çok etkileniyoruz ve onları örnek alıp daha iyi çalmaya çalışıyoruz.

BÖİ3: En fazla tavır konusunda zorlandık. Çırpma, Konya, Tarama yı zor öğrendik.

En zorlandığımız konular teknik ile ilgili duruş oturuş tutuş ve parmak pozisyonları ile ilgili konular oldu.

Çırpma, Konya ve zeybek tavrılarını öğrenirken zorlandık. Sınavlarda o zamana kadar öğrendiğimiz bütün konulardan sorular sorulmalı, yalnızca bağlama çalmaktan değil teoriden de soru sorulmalı.

BÖİ4: Dersi takip edeceğimiz bir bağlama metodu yok. Önceden bağlama öğretmenimiz kadrosuz idi. aklına ne gelirse o gün o eseri çalışıyorduk. Düzenli takip ettiğimiz bir ders kitabı olmalı.

BÖİ5: Biz müfredattan falan anlamıyoruz. Öğretmenimiz o gün ne öğretirse onu öğreniyoruz. Ders kitabımızın olmaması bir eksiklik. Beste yapmasını öğreneceğimiz bir ders konulmalı.

BÖİ6: Diğer branş dersleri fizik kimya kaldırılıp yerine bize ÖSS de gerekli olan sözel dersler konulmalı. İşitme dersleri sabah yapılmalı. Görme engelliler için kabartma nota olmalı. Sadece tavır konusunda zorlandım. Çalgı derslerinin bireysel olması çok iyi. Fizik kimya gibi dersler kaldırılmalı. Ses eğitimine önem verilmeli.

BÖİ7: Derslerin bireysel olması çok güzel ara sıra beraber çalarsak daha da iyi oluyor. Şelpe çalmak istiyorum çok az gösteriliyor.

2.Öğretmenlerden kaynaklı neleri problem olarak görmektesiniz? Bu soru için yönlendirici nitelikte aşağıda belirtilenleri problem olarak algılayıp algılamadıklarına yönlendirme yapılmıştır.

- Yetersizlik
- Sayısal azlık

- İsteksizlik ve ilgisizlik

BÖİ1: Öğretmen kadrolu olmalı. Bazen öğretmenimizden çalması için eserler istiyoruz ben bilmiyorum çalamıyorum diyor. Kendini kanıtlamış öğretmenlerle ders yapmak istiyoruz. Öğretmen çalacağım eseri önceden bana çalmalı, sevmediğim parçaları çalmak istemiyorum.

BÖİ2: Derslerde öğretmen bizlere değişik müzikleri dinletmeli. Her öğretmen kendi sistemini uyguluyor, kafamız karışıyor ders kitabımız yok ders kitabı olmalı. Öğretmen kadrolu olmalı kadrolu öğretmen gelene kadar 4 hoca değişti bizim için kötü oldu.

BÖİ3: Öğretmenimden bir sorunumuz yok fakat şimdiki öğretmenimizden önce gelen öğretmenimiz kadrolu değildi bazen gelip bazen gelmiyordu derste o gün aklına ne gelirse onu yapıyorduk sistemsiz çalışıyorduk, bizi fazla zorlamıyordu, derse konsantre olamıyorduk. Bu sene yeni öğretmenimiz geldi her zaman okulda bulunuyor istediğimiz zaman ulaşım sorunlarımızı çözüyoruz. Öğretmenim çalgısını iyi çalışıyor olmalı bize nasıl çalmamız gerektiğini örneklemeli.

BÖİ4: Çalacağım eseri öğretmen bana önceden çalmalı ve bu eseri benimde seçme şansım olmalı.

BÖİ5: Öğretmenimiz eski öğretmenimizin öğrettiği çok şeyin hatalı olduğunu söyledi. 11. sınıfa kadar çok öğretmen değiştirdik. Bizim için iyi olmadı.

BÖİ6: Çalacağımız eserler önceden tanıtılmalı. Öğretmenimiz birkaç eser arasından bize tercih yaptırmalı.

BÖİ7: Bizim bu okuldaki 3.senemiz bu zamana kadar kadrolu öğretmenimiz yoktu derse istediği zaman gelip istediği zaman gelmiyordu. 3 senedir fazla bir şey öğrenemedik. Bu sene kadrolu öğretmen geldi çok iyi oldu, bir şey soracağımız zaman okulda olması çok iyi.

3. Öğrenciler olarak sizler kendinizden kaynaklı neleri problem olarak görmektesiniz? Bu soru için aşağıda belirtilenler doğrultusunda görüş belirtmeleri sağlanmaya çalışılacaktır).

- İlgisizlik
- Dikkatsizlik
- Yetersiz ve yanlış yönlendirme
- Hazır bulunuşluk
- Ailelerin ilgisizliği
- Çevrenin giderek bu çalgılara karşı olumsuz tutum takınmaları

BÖİ1: Okulumuz yatılı olmalı. Ders sayısı fazla olduğu için müzik derslerine çalışmaya zaman kalmıyor. ÖSS de soru çıkmayacak dersler kaldırılmalı.

BÖİ2: Dikkatsiziz, bunun nedeni bazı şeyleri önceden biliyoruz ya da bildiğimizi sanıyoruz bu bizde bir rahatlık oluşturuyor. Bağlama ya ilgi eskisi gibi değil. 1. Sınıftayken tel takma ve akort gibi işler öğretilmeli

BÖİ3: Az çalışıyoruz, ailelerimiz bizden mutlaka bir şeyler dinlemek istiyorlar. Hani bugün ne öğrendiniz çalın bakalım diyorlar. Kendi bildikleri parçaları çalarsak çok hoşlarına gidiyor.

Önceden bağlama çalıyor olmamız dezavantajmış yanlış öğrenmişiz düzeltemiyoruz. Çok zorlanıyoruz.

Okullar yatılı olursa daha verimli oluruz. Çünkü okuldan çıkıp eve gittiğimizde çalışmaya çok az zamanımız kalıyor.

BÖİ4: Çevremizdekiler bizden bu yörede çalınan eserleri çalmamızı istiyorlar. İlk önce bu eserleri çalarsak iyi olur. Çalamadığımız için bir şey bilmediğimizi düşünüyorlar.

Gitar çalmamızı istiyorlar. Bağlamaya karşı ilgi giderek azalıyor. Dışarıda çok bağlama çalan var gitar a karşı ilgi çok fazla bizlerinde gitar çalmasını istiyorlar.

BÖİ5: Okul yatılı olursa daha fazla çalışırız. Ders sayımız çok fazla çok yoruluyoruz.

Bağlama ya ilgi eskisi gibi değil.

BÖİ6: Önceden bağlama çalışıyor olmam iyi değilmiş. Tekniğim bilek duruşum yanlışmış bunları düzeltmek için çok zaman kaybettik.

BÖİ7: Okuldan çıktıktan sonra eve gidince çalışmak için yeterli zaman kalmıyor.

Okul yatılı olursa daha iyi olur.

4.Dersliklerle ilgili ya da fiziki imkânlarla ilgili neleri problem olarak görmektesiniz?

BÖİ1: Çoğumuz çok az canlı konser izledik. Okulumuza bağlama sanatçıları davet edilip bizle söyleşi yapmalı. Bizleri geziye TRT'ye götürebilirler.

BÖİ2: Derslerde nota sehpası ayaklık, ayna, metronom, bilgisayar bulunmalı.

BÖİ3: Derslik sorunumuz yok fakat sınıflarda dinleme cihazı olmalı. Okulda kayıt stüdyosu olmalı.

BÖİ4: Kayıt yapma imkânımız olmalı.

BÖİ5: Çok hazırlanıp donatılmış bir bağlama dersliği olmalı.

BÖİ6: Sadece bağlama dersi işlenen bir bağlama dersliği olmalı. Konser salonu olmalı.

BÖİ7: Derste çaldığımız eserleri o anda kayıt yapma şansımız olmalı.

5.Çalgı eğitimi araç-gereç-kaynak (kitap vs. dâhil) konusunda neleri problem olarak görmektesiniz?

(Ders kitapları, kaynak kitaplar ve kullanılan diğer metotlara ilişkin görüşler soruldu)

BÖİ1: Bağlama ders kitabımızın olmaması çok büyük bir eksiklik.

BÖİ2: THM notaları okulda bulunmalı

Ders kitabımız yok. Diğer derslerimize ait ders kitabı var bağlama içinde olabilir.

Bilgisayar destekli müzik programları ve nota yazım kuralları öğretilmeli(final prg)
Okullarda TRT repertuarı mutlaka bulunmalı.

BÖİ3: Konsere gitmeliyiz TRT ye gezi düzenlenmeli.

Kaynak kitap ve nota eksikliğimiz var okulda bir müzik kütüphanesi oluşturulmalı burada bağlama ile ilgili notalar ve kaynak eserler bulunmalı bizler boş zamanlarımızda bu notaları incelemeliyiz.

BÖİ4: Canlı olarak bir bağlama sanatçısını dinlemek ve sorular sormak istiyoruz.
Okula sanatçılar davet edilmeli.

BÖİ5: Canlı olarak bir bağlama sanatçısını dinlemek ve sorular sormak istiyoruz.
Okula sanatçılar davet edilmeli.

BÖİ6: Bilgisayarda müzik yapma ve nota yazım kuralları öğretilmeli.

BÖİ7: Tüm okullarda mutlaka TRT'nin THM arşivi bulunmalı.

6.Dersin işleniş süresi ve kredisine ilişkin problem olarak neleri görmektesiniz?

BÖİ1: Her sınıfta 2 saat olmalı.

BÖİ2: Dersler 3 saat olabilir. Toplu ders yapmamamız verimimizi artırıyor.
Birbirimize yardım ediyoruz.

BÖİ3: Bağlama orkestra dersi olmalı. İlk derslerde çalgı hakkında bilgi verilmeli,
tel takma akort gibi. Ders saati haftada en az iki saat olmalı. Bunun 1 i bireysel diğeri
beraber olabilir.

Ders saatleri en az, her sınıfta mutlaka en az ikişer saat olmalı.

BÖİ4: Birinci sınıfta dersler 1 saate düştü bu az en az 2 saat olmalı.

BÖİ5: Haftada en az 2 saat olmalı.

BÖİ6: En az iki saat olmalı. Tüm sınıflarda 2 saat olmalı.

BÖİ7: Haftada en az 2 saat olmalı. Ders haricinde çalışma yapamıyoruz bu sebeple
ders saatinin fazla olması iyi bir şey. En az iki ders olmalı.

II. Ud Öğretimi İle İlgili Problemlerin Neler Olduğuna İlişkin Görüşme Sırasına göre Öğretmen Ve Öğrenci Görüşleri:

A. Öğretmen görüşleri:

1. **Türk Müziği Çalgı Öğretim Programları ile ilgili neleri problem olarak algılamaktasınız?/görmektesiniz?**(Bu soruya cevap alınırken öğretim programını oluşturan dört temel unsur hatırlatılmış ve öğretmenlerden;

- Hedef ve davranışlar
- İçerik
- Eğitim durumu ve dersin işlenişinde önerilen öğretim stratejisi, yöntem ve teknikleri yönünden
- Dersin işlenişinde önerilen güdü, motivasyon, dikkat özellikleri yönünden
- Ders araç ve gereçlerin kullanımı yönünden

Ölçme ve değerlendirme temel unsurları ile ilgili açıklama yapmaları istenmiştir

UÖN1: .Ben zaten müfredat programını uygulayamıyorum. Denedik çok zor geldi. Bence bu seviyedeki çocuklar için çok ağır. Konular nazari bilgilerle birlikte anlatılmış, doğrusu bu olabilir ama öğrenciler sadece çalmak istiyor. Teori öğretimi ayrı derslerle desteklenebilir.

Boş Tel çalışmaları Daha uzun süre olabilirdi. Boş tel alıştırmalarına daha fazla süre verilmeli.

Bireysel bir sorun yok. Okulumuzdaki Ud materyalleri ile ilgili eksiklerimiz yok. Sınavların en az bir tanesi komisyon önünde yapılmalı. Hatta bir sınav notu konserde çaldırılarak verilebilir.

Çünkü öğrenciler öğretmenlerden çok şey bekliyorlar.

Öğrenciler okula gelmeden önce Ud çalmasa daha iyi.

Öğrenciler dikkatsiz ilgisiz, disiplinsiz bu da derse yansıyor.

Her bireysel ders öğretmenine ait bir oda olmalı okula ait kaliteli çalgılar alınmalı.

1 Ders saati hazırlık sınıflarında yetersiz.

Akort sisteminde kendi içinde bir sorun yok fakat diğer çalgılarla birlikte çalarken bazı problemler oluyor.

Öğretmen çaldıracağı eserleri seslendirebilmeli. Öğrenciye çaldıracağı eserlerden birkaç tane sunup onun beğendiklerini çaldırmalı.

UÖN2: Öğrenci başvurusu az. Dolayısıyla seçme yapamıyoruz. Seviyesi çok düşük öğrencileri maalesef okula almak zorunda kalıyoruz.

Çalgılar öğrencilerin isteği ile tespit edilip daha sonra fiziki durumuna bakıyoruz ve uygunsa seçiyoruz.

Bazen ses sistemi ile ilgili sorun yaşıyoruz.

Bölgemizde Milli Eğitimin yaptığı bütün faaliyetlerde okulumuz görevlendiriliyor. Okulumuzdan diğer okullarda yardım istiyorlar. Özellikle 2. dönem çok az ders işliyoruz.

İlköğretimde AGSL'i çokça tanıtılmalı. Ud çalgısını belli bir kültür seviyesine ulaşmış insanlar seviyor ve onlar bu çalgıya yönlendiriyorlar.

Birebir ders çok iyi bir şey fakat bazen öğrencilere birlikte çalma alışkanlığı kazandırılmalı.

1.sınıfta öğrencilere seslerini nasıl kullanmaları gerektiği anlatılmalı.

Türk ve batı müziği armoni dersleri hakkında bilgi verilmeli.

Mutlaka Türk müziği orkestra dersi olmalı.

Sınavlar komisyon şeklinde yapılmalı.

Okul sayısı fazla bu okullar bölge bazında olmalı.

Okulun 1 sınıfında genel müzik eğitimi ve mecburi şeyler yapılmalı.

Bakanlıkta AGSL'lerine ait bir birim kurulmalı.

TSM sazlarından oluşmuş bir kuartet kurulmalı.

2. Öğretmenler olarak kendinizden kaynaklı neleri problem olarak görmektesiniz? Bu soru için yönlendirici nitelikte aşağıda belirtilenleri problem olarak algılayıp algılamadıklarına yönlendirme yapılmıştır.

- Yetersizlik
- Sayısal azlık
- İsteksizlik ve ilgisizlik

UÖN1: Öğretmen çalgısını iyi bir şekil kullanıyor ya da önceden iyi bir çalıcı olmuş olmalı. Bir öğretmen Ud dersleri için yetiyor. Ud derslerinden arta kalan zamanlarda okul idaresin bana zorla verdiği derslere değil kendi istediğim derslere girmeliyim. Ud perdesiz bir çalgı olduğu için yeni öğrenme aşamasında öğretmen öğrencilere seslerin kulağa tam oturması için piyano ile eşlik edebilmeli.

UÖN2: Bu okullarla atanabilmemiz için bizlerden 3 yıldır öğretmenlik yapıyor olmamız isteniyor. 3 yıl ilköğretim veya normal liselerde çalışınca müzikten bayağı uzaklaşmış ve soğumuş oluyoruz. Bu uygulama okulları öğretmensiz bırakıyor. AGSL de öğretmenlik yapacak öğretmenler çalgısını iyi çalıyor olmalı. Kadrolu öğretmen açığımız var. Çoğu ders boş geçiyor.

3. Öğrencilerden kaynaklı neleri problem olarak görmektesiniz? Bu soru için aşağıda belirtilenler doğrultusunda görüş belirtmeleri sağlanmaya çalışılacaktır.

- İlgisizlik
- Dikkatsizlik
- Yeterli sayıda öğrenci bulunmayışı
- Hazır bulunuşluk

UÖN1: Genelde az çalışıyorlar. Okullar yatılı olursa daha iyi olur. Belki çalışmak zorunda kalırlar.

UÖN2: Önceden çalgısını çalıp gelen öğrencilerin çoğu yanlış öğrendiği için düzeltmekte çok zorlanıyoruz.

4. Dersliklerle ilgili ya da fiziki imkânlarla ilgili neleri problem olarak görmektesiniz?

UÖN1: Ud ve Ud a ait tüm müziklerin kullanıldığı eserlerden oluşan bir Ud dersliği olmalı. Sınıfta nota sehpası ayaklık metronom, ayna, bilgisayar(final programı).

UÖN2: Her okulda mutlaka konser salonu olmalı.

5. Çalgı eğitimi araç-gereç-kaynak (kitap vs. dâhil) konusunda neleri problem olarak görmektesiniz. (Ders kitapları, kaynak kitaplar ve kullanılan diğer metotlara ilişkin görüşler sorulmuştur.

UÖN1: Bireysel bir sorun yok. Okulumuzdaki Ud materyalleri ile ilgili eksikimiz yok.

Mutlu TORUN ve Gülçin YAHYA'nın metotlarını ders kitabı olarak kullanıyorum.

AGSL' ne ait bir Ud ders kitabı yok bu bir eksiklik olabilir fakat ben Mutlu TORUN ve Gülçin YAHYA'nın kitaplarını kullanıyorum. Bu sayede ders kitabı eksikliği hissetmiyoruz. Bütün öğretmenlere ders kitabı ve metot olarak bu kitapları tavsiye ediyorum çok iyi sonuçlar alıyorum ders kitabı olarak okutulabilir. Ayrıca bu kitaplar TRT arşivindeki eserlerle desteklenebilir. Öğrenciler TRT ye ya da TSM eğitimi veren kurumlara geziye götürülmeli. öğrencilere mutlaka profesyonel konserler izlettirilmeli Ud virtüözleri okula davet edilip workshop yapılmalı.

UÖN2: Müfredat programı bu sene yeni değişti. Yeni program çok iyi. Yeni programın en iyi yönü ürün dosyası hazırlanması, yalnız biraz zor. Okul yatılı olabilir. Ders saati her sınıfta en 2 şer saat olmalı. Derse ait bir ders kitabımız yok fakat bu bence bir eksiklik değil. Ders kitabı olarak yıllardır Mutlu TORUN ve Gülçin YAHYA'nın kitaplarını kullanıyorum. Bu kitaplar AGSL de ders kitabı olarak kullanılmalı bakanlık bu kitapları ders kitabı olarak kullanabilir. Sadece Ud dersi için belli seviye sıralaması yapılmış dağarcık oluşturulabilir. Müfredat programını hazırlayanlardan biri de zaten G. YAHYA.

6. Dersin işleniş süresi ve kredisine ilişkin problem olarak neleri görmektesiniz?

UÖN1: Ders saatleri her sınıfta haftada en az 2 şer saat olmalı. Öğretmen kontrolünde çalışma saati belirlenip kontrol edilmeli.

UÖN2: Tüm sınıflarda dersler en az iki saat olmalı. Öğrencilere öğretmen kontrolünde çalışma saatleri belirlenip çalışmalarını takip edilmeli.

B. Öğrenci görüşleri:

1. Türk Müziği Çalgı Öğretim Programları ile ilgili neleri problem olarak algılamaktasınız/?görmektesiniz? Bu soruya cevap verirken öğretim programını oluşturan dört temel unsur hatırlatılmış ve öğrencilere bu konuda bilgi verilmiştir. Bu bilgiler:

- Hedef ve davranışlar
- İçerik
- Eğitim durumu ve dersin işlenişinde önerilen öğretim stratejisi, yöntem ve teknikleri yönünden
- Dersin işlenişinde önerilen güdü, motivasyon, dikkat özellikleri yönünden
- Ders araç ve gereçlerin kullanımı yönünden
- Ölçme ve değerlendirme temel unsurları ile ilgili olmuştur

UÖİ1: Dersler birebir yapılmalı fakat bazen beraber çalmanın yararı oluyor.

Öğretmen kontrolünde çalışırsak daha iyi verim alıyoruz.

Önceden okul bize tanıtılmalı, okul yatılı olursa daha iyi olur.

Önceden öğretmen hangi parçayı verirse onu çalışırdık sene başında kitap getirildi bu iyi oldu.

Konsere çıkıp çalmak istiyoruz.

UÖİ2: Perdesiz bir çalgı olduğu için bazen doğru sesleri çıkarmakta zorlanıyoruz.

Piyano eşlik olursa iyi olur. Bir defasında notlarımız konsere çıkarılarak verilmişti o sınavlara çok çalışmıştık. Notlarımızdan bir tanesi konserden verilebilir.

2. Öğretmenlerden kaynaklı neleri problem olarak görmektesiniz? Bu soru için yönlendirici nitelikte aşağıda belirtilenleri problem olarak algılayıp algılamadıklarına yönlendirme yapılmıştır.

- Yetersizlik

- Sayısal azlık
- İsteksizlik ve ilgisizlik

UÖİ1: Öğretmen kadrolu olmalı Ud u çok güzel çalmalı. Yeni gelen öğretmenimiz önceki öğretmenimizin öğrettiği çoğu şeyin teknik açıdan yanlış olduğunu söyledi. Şimdi o hataları düzeltmekle uğraşıyoruz. Çok zaman kaybımız oldu.

UÖİ2: Bazen istemediğimiz parçaları zorla çaldırıyor. Çalacağımız eserleri seçme hakkımız olmalı. Ud çalan öğrencilerden oluşmuş bir TSM grubu kurulmalı biz de çoksesli eserler çalmalıyız. Öğretmenimiz bize beste yapmayı öğretmeli.

3.Öğrenciler olarak sizler kendinizden kaynaklı neleri problem olarak görmektesiniz? Bu soru için aşağıda belirtilenler doğrultusunda görüş belirtmeleri sağlanmaya çalışılmıştır.)

- İlgisizlik
- Dikkatsizlik
- Yetersiz ve yanlış yönlendirme
- Hazır bulunuşluk
- Ailelerin ilgisizliği
- Çevrenin giderek bu çalgılara karşı olumsuz tutum takınmaları

UÖİ1: Çok az çalışıyoruz. Okul yatılı olsa idi daha başarılı olurduk. Ud' a eskisi kadar ilgi yok. Çevremizdekiler gitar çalmamızı istiyor. Bireysel olarak konsere çıkma verimimizi artırıyor.

UÖİ2: Öğretmenimiz bize dersi çok sevdirmeli. Öğretmenin tavırları bizi çok etkiliyor. Dışarıda kendi yaşımızda olanlar genelde gitar çalmamamızı istiyorlar. Bu şekilde devam ederse Uda ilgi azalır. Konser ve dinletilere çıkarsak çok iyi oluyor.

4.Dersliklerle ilgili ya da fiziki imkânlarla ilgili neleri problem olarak görmektesiniz

UÖİ1: Okulumuz eski ama çok yakında yeni binamıza geçeceğiz. Ud dersini çalgı çalışma odalarında yapmamalıyız. Sınıfta kayıt yapma imkânımız olmalı.

UÖİ2: Genel bir sorun yok. İçerisinde Ud la ilgili her şeyi bulabileceğim bir Ud dersliği olmalı. Okulumuza konser salonu yapılmalı.

5.Çalgı eğitimi araç-gereç-kaynak (kitap vs. dâhil) konusunda neleri problem olarak görmektesiniz?

(Ders kitapları, kaynak kitaplar ve kullanılan diğer metotlara ilişkin görüşler soruldu)

UÖİ1: Bizlere okula geldiğimizde M.TORUN ve G.YAHYA' nın kitapları aldırıldı. Dersimizi bu kitaplardan işliyoruz. Gayet iyi bunların yanında öğretmenimiz sevdiğimiz eserleri de çaldırıyor. Orkestra dersinde çalgımızla eşlik edemiyoruz. Ud orkestra dersinde de kullanılmalı.

UÖİ2: Ders kitabı olarak M.TORUN ve G.YAHYA' nın kitaplarını kullanıyoruz. Çok memnunuz. Ud için çok sesli eserler yazılmalı. Keman çalan arkadaşlar orkestra dersine eşlik ediyor ama biz o derste bir şey yapamıyoruz. TSM çalgılarından oluşan bir çalgı gurubu kurulabilir. Beste yarışmaları düzenlenmeli.

6. Dersin işleniş süresi ve kredisine ilişkin problem olarak neleri algılamaktasınız/ görmektesiniz?

UÖİ1: Haftada en az 2 saat olmalı. Daha fazla olursa da çok iyi olur. Çünkü çoğumuz çalgımıza derste çalışıyoruz.

UÖİ2: 1. Sınıfta 1 saat olması çok az. En az haftada 2 saat olmalı. Ders saati fazla olmalı ve öğretmen kontrolünde çalışma saatleri belirlenip öğrenciler takip edilmeli.

Ek 3: MEB AGSL'LERİ BAĞLAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

BAĞLAMA ÖĞRETİM PROGRAMI ÖĞRENME
ALANLARI, ÜNİTELER VE ALT AÇILIMLARI

9. SINIF

ÖĞRENME ALANI: TANIMLAMA, ÇÖZÜMLEME VE PERFORMANS

ÜNİTE 1: BAĞLAMA ÇALMADA TEMEL DAVRANIŞLAR

1 Doğru Duruş ve Oturuş Kuralları

2 Doğru Bağlama Tutuşu

ÜNİTE 2:

DİZİ, ETÜD VE POZİSYONLAR

1. El Tekniği, Etüt ve Egzersizler
2. Mızrap Tekniği, Etüt ve Egzersizler

ÖĞRENME ALANI: BAĞLAMA ÇALIM TEKNİKLERİ

ÜNİTE 1: EL TEKNİĞİNİN UYGULANIŞ BİÇİMİ

1. El Tekniğinde Sağ Elin Konumlandırılması
2. Pençe, Parmak Vurma ve Tel Çekme Tekniklerinin Uygulanışı
3. Pençe, Parmak Vurma ve Tel Çekme Tekniklerinin Eserlerde Uygulanışı

ÜNİTE 2: MIZRAP TEKNİĞİNİN UYGULANIŞ BİÇİMİ

1. Mızrap Tekniğinde Sağ Elin Pozisyonu
2. Mızrap Tekniğinin Uygulanış Biçimleri

ÜNİTE 3: EL TEKNİĞİ ESER ALIŞTIRMALARI

1. El Tekniği Çalış Biçimlerinin Eserlerde Uygulanışı
2. El Tekniği Örnek Eserler

ÜNİTE 4: MIZRAP TEKNİĞİ ESER ÇALIŞMALARI

1. Mızrap Tekniği Çalış Biçiminin Eserlerde Uygulanışı
2. Mızrap Tekniğine Örnek Eserler

10. SINIF

ÖĞRENME ALANI: TANIMLAMA, ÇÖZÜMLEME VE PERFORMANS

ÜNİTE 1: DİZİ, ETÜD VE POZİSYONLAR

1. El Tekniği Etüt ve Egzersizlerin Bağlamada Uygulanışı
2. Mızrap Tekniği Etüt ve Egzersizlerin Bağlamada Uygulanışı

ÜNİTE 2: ESER İCRASINDA ESTETİK DURUŞ VE ÇALIŞ

1. Mızrap Tekniğinde Estetik Duruş ve Oturuş.
2. El Tekniğinin Bölümleri Olan Pençe, Parmak Vurma ve Tel Çekme Tekniklerini Uygularken Estetik Duruş.
3. Eserler İcrasında Estetik Duruş.

ÖĞRENME ALANI: BAĞLAMA ÇALIM TEKNİKLERİ

ÜNİTE 1: EL TEKNİĞİ ESER ÇALIŞMALARI

1. El Tekniğine Özgü Nüansların Eserlerde Uygulanışı
2. El Tekniğine Örnek Eser Çalışmaları

ÜNİTE 2: MIZRAP TEKNİĞİ ESER ÇALIŞMALARI

1. Mızrap Tekniğine Özgü Nüanslar
2. Mızrap Tekniğinin Stil Özellikleri
3. Mızrap Tekniği Eser Çalışmaları

11. SINIF

ÖĞRENME ALANI: TANIMLAMA, ÇÖZÜMLEME VE PERFORMANS

ÜNİTE 1: FARKLI TAVIRLARDA ETÜD VE POZİSYONLAR

1. Farklı Tavırların Çalınış Pozisyonları
2. Pozisyonların Eserlere Uygulanışı
3. Öğrenilen Teknik Etüdlerin Tavırlara Uygulanması

ÜNİTE 2: FARKLI DÜZENLERDE ETÜD VE POZİSYONLAR

1. Farklı Düzenlerin Çalınış Pozisyonları
2. Öğrenilen Pozisyonların Eserlerde Uygulanışı
3. Öğrenilen Teknik Etütlerin Düzenlere Uygulanışı

ÖĞRENME ALANI: BAĞLAMA ÇALIM TEKNİKLERİ

ÜNİTE 1: FARKLI DÜZENLERİN EL TEKNİĞİNDE UYGULANIŞI

1. Düzenlerle ilgili örnekler
2. Yöresel Düzenlerin Yerel Kültür ile ilişkisi

ÜNİTE 2: FARKLI DÜZENLERİN MIZRAP TEKNİĞİNDE UYGULANIŞI

1. Yapılan Düzen Çalışmalarıyla İlgili örnek Eserler
2. Yöresel Tavırların Yerel Kültür ile İlişkisi

ÜNİTE 3: FARKLI TAVIRLARIN EL TEKNİĞİNDE UYGULANIŞI

1. Tavırların El Tekniğinde Uygulanışı
2. Yapılan Teknik Çalışmalarla ilgili örnek eserler
3. Yöresel Tavırların Yerel Kültür ile ilişkisi

ÜNİTE 4: FARKLI TAVIRLARIN MIZRAP TEKNİĞİNDE UYGULANIŞI

1. Tavırların Mızrap Tekniğinde Uygulanışı
2. Yapılan Teknik çalışmalarla ilgili örnek eserler
3. Yöresel Tavırların Yerel Kültür ile ilişkisi

12. SINIF

ÖĞRENME ALANI: TANIMLAMA, COZÜMLEME VE PERFORMANS

ÜNİTE 1: DİZİ, ETÜD VE POZİSYONLAR

1. Makamsal Dizilerin Özellikleri
2. Tonal Dizilerin Özellikleri
3. Ayakların ve Dizlerinin Özellikleri
4. Makam Dizileri, Tonal Diziler, Ayak Dizileri Arasındaki Benzerlikler ve Farklar

ÜNİTE 2: ÇOK SESLİ NOTA YAZIM BİÇİMİNDE ÇÖZÜMLEME

1. Örgüsel Çok Sesli Nota Yazım Biçiminde Düzenlenmiş Eserlerin Çözümlemesi
2. Dokusal Çok Sesli Nota Yazım Biçiminde Düzenlenmiş Eserlerin Enstrüman ile Çözümlemesi

ÜNİTE 3: GRUPLA ÇOK SESLİ ESER İCRASI

1. Bağlama için Düzenlenmiş Çoksesli Eserlerin Solo icrası
2. Bağlama için Düzenlenmiş Çok Sesli Eserlerin Grupça Seslendirilmesi

ÖĞRENME ALANI: BAĞLAMA ÇALIM TEKNİKLERİ

ÜNİTE 1: İLERİ İCRA TEKNİKLERİNİN ESERLERDE UYGULANIŞI

1. Mızrap Tekniğinde Uygulanan İleri İcra Teknikleri
2. El Tekniğinde Uygulanan İleri İcra Tekniklerinin Bağlamada Uygulanışı
3. Öğrenilen İleri İcra Tekniklerinin Eserlerde Uygulanışı

ÜNİTE 2: MIZRAP TEKNİĞİ ESERLERİN EL TEKNİĞİNE UYARLANIŞI

1. Mızrap Tekniğine Özgü Çalış Biçimlerinin El Tekniğine Aktarımı
2. Teknik Farklılıklar ve Benzerlikler

ÜNİTE 3: EL TEKNİĞİ ESERLERİN MIZRAP TEKNİĞİNE UYARLANIŞI

1. El Tekniğine Özgü Çalış Biçimlerinin Mızrap Tekniğine Aktarımı
2. Teknik Farklılıklar ve Benzerlikler

UD ÖĞRETİM PROGRAMI ÖĞRENME ALANLARI, ÜNİTELER VE AÇILIMLARI

9. SINIF

ÖĞRENME ALANI: UD EĞİTİMİ

ÜNİTE I: UD ÖĞRENİMİNDE İLK BİLGİLER

1. Sağ El Mızrap Tutuşu ve Sol Elin Konumu
2. Ud da Pozisyonlar
3. Ud Çalarken Vücudun Durumu, Oturuş ve Tutuş Özellikleri
4. Ud Klavyesindeki Nota yerleri

ÜNİTE II: BOŞ TELLERDE MIZRAP ÇALIŞMALARI

1. Gerdaniye (sol) Telinde Çalışmalar
2. Nevâ (re) Telinde Çalışmalar
3. Dügâh (la) Telinde Çalışmalar
4. Hüseyni aşiran (mi) Telinde Çalışmalar
5. Kaba Bûselik (si) Telinde Çalışmalar
6. Kaba Geveşt (fa diyez) Telinde Çalışmalar

ÜNİTE III: I. POZİSYON VE ANA KOLONLAR

- 1.1.Pozisyonda Ana Kolonda Yer Alan Perdeler
2. Gerdaniye (sol) Telinde Parmak Baskıları
3. Nevâ (re) Telinde Parmak Baskıları
4. Dügâh (la) Telinde Parmak Baskıları
5. Hüseyni aşiran (mi) Telinde Parmak Baskıları
6. Kaba Bûselik (si) Telinde Parmak Baskıları
7. Kaba Geveşt (fa diyez) Telinde Parmak Baskıları

ÜNİTE IV: DÖRT TELDE MELODİK ÇALIŞMALAR

Gerdaniye ve Nevâ Tellerinde Melodik Çalışmalar

1. Gerdaniye, Nevâ, Dügâh, Hüseyni Aşiran Tellerinde Melodik Çalışmalar

ÖĞRENME ALANI: TÜRK MÜZİĞİ NAZARİYATI

ÜNİTE I: MAKAM BİLGİSİ

1. Türk Müziğinde Makam
2. Türk Müziğinde Kullanılan Aralıklar ve Değiştirici İşaretler
3. Türk Müziğinde Kullanılan Perdeler
4. Türk Müziğinde Basit Makamlar
5. Türk Müziğinde Basit Makamları Oluşturan Dörtlü Beşliler

ÜNİTE II: USUL BİLGİSİ

1. Türk Müziğinde Usul
2. Nim Sofyan Usulü
3. Semai Usulü
4. Sofyan Usulü

ÖĞRENME ALANI: TÜRK MÜZİĞİ UYGULAMASI

ÜNİTE I: I. POZİSYONDA ÇALINAN BAZI MAKAMLARIN DİZİLERİ VE EZGİSEL MAKAM TARİFLERİ

1. Çargâh Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi
2. Acemaşiran Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi
3. Bûselik Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi
4. Kürdi Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi
5. Nihavent Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi
6. Hicaz Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi

ÜNİTE II: I. POZİSYONDA ÇALINAN BAZI MAKAMLARIN UYGULAMALARI

1. Çargâh Makamında Ud Alıştırmaları ve Örnek Eser Uygulamaları
2. Acemaşiran Makamında Ud Alıştırmaları ve Örnek Eser Uygulamaları
3. Bûselik Makamında Ud Alıştırmaları ve Örnek Eser Uygulamaları
4. Kürdi Makamında Ud Alıştırmaları ve Örnek Eser Uygulamaları

5. Nihavent Makamında Ud Alıştırılmaları ve Örnek Eser Uygulamaları

6. Mahur Makamında Ud Alıştırılmaları ve Örnek Eser Uygulamaları

10. SINIF

ÖĞRENME ALANI: UD EGİTİMİ

ÜNİTE I: II. POZİSYON ve YAN KOLONLAR

• II. Pozisyonda Ana Kolonda ve Yan Kolonda Yer Alan Perdeler

ÜNİTE II: MAKAMSAL DİZİ ÇALIŞMALARI

1. Mahûr Makamı Dizisi Çalışmaları
2. Rast Makamı Dizisi Çalışmaları
3. Hüseyni Makamı Dizisi Çalışmaları
4. Bayati Makamı Dizisi Çalışmaları
5. Segâh Makamı Dizisi Çalışmaları
6. Hüz zam Makamı Dizisi Çalışmaları
7. Karcığâr Makamı Dizisi Çalışmaları
8. Uşşak Makamı Dizisi Çalışmaları
9. Saba Makamı Dizisi Çalışmaları
10. Bestenigâr Makamı Dizisi Çalışmaları

ÜNİTE III: TEKNİK ÇALIŞMALAR

- 1.1. Pozisyonda Parmak Çalışmaları
2. II. Pozisyonda Parmak Çalışmaları.
- 3.1 ve II. Pozisyonu Birlikte Kullanma
4. Akort Tekniği

ÜNİTE IV: SÜSLEMELER VE İFADE TERİMLERİ

1. Çarpma
2. Tril
3. Vibrato
4. İfade Terimleri

ÖĞRENME ALANI: TÜRK MÜZİĞİ NAZARİYATI

ÜNİTE I: MAKAM BİLGİSİ

1. Mahur Makamı
2. Rast Makamı
3. Hüseyini Makamı
4. Bayati Makamı
5. Segâh Makamı
6. Hüz zam Makamı
7. Karcıgar Makamı
8. Uşşak Makamı
9. Saba Makamı
10. Bestenigâr Makamı

ÜNİTE II: USUL BİLGİSİ

1. Türk Aksağı Usulü
2. Yürük Semai Usulü
3. Devr-i Hindî Usulü
4. Devr-i Turân Usulü

ÖĞRENME ALANI: TÜRK MÜZİĞİ UYGULAMASI

ÜNİTE I: II. POZİSYONDA ÇALINAN BAZI MAKAMLARIN DİZİLERİ EZGİSEL MAKAM TARİFLERİ

1. Mahûr Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi
2. Rast Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi
3. Hüseyini Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi
4. Bayati Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi
5. Segâh Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi
6. Hüz zam Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi
7. Karcıgar Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi
8. Uşşak Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi
9. Saba Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi

10.Bestenigâr Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi

ÜNİTE II: II. POZİSYONDA ÇALINAN BAZI MAKAMLARIN
UYGULAMALARI

1. Mahûr Makamında Ud Alıştırmaları ve Örnek Eser Uygulamaları
2. Rast Makamında Ud Alıştırmaları ve Örnek Eser Uygulamaları
3. Hüseyni makamında Ud Alıştırmaları ve Örnek Eser Uygulamaları
4. Bayati Makamında Ud Alıştırmaları ve Örnek Eser Uygulamaları
5. Segâh Makamında Ud Alıştırmaları ve Örnek Eser Uygulamaları
6. Hüzam Makamında Ud Alıştırmaları ve Örnek Eser Uygulamaları
7. Karcığâr makamında Ud Alıştırmaları ve Örnek Eser Uygulamaları
8. Uşşak makamında Ud Alıştırmaları ve Örnek Eser Uygulamaları
9. Sabâ Makamında Ud Alıştırmaları ve Örnek Eser Uygulamaları
- 10.Bestenigâr Makamında Ud Alıştırmaları ve Örnek Eser Uygulamaları

11. SINIF

ÖĞRENME ALANI: UD EĞİTİMİ

ÜNİTE I: III. - IV. POZİSYON VE ANA KOLONLAR

1. III. Pozisyonda Ana Kolonda Yer Alan Perdeler
2. IV. Pozisyonda Ana Kolonda Yer Alan Perdeler

ÜNİTE II: TEKNİK ÇALIŞMALAR

1. III. Pozisyonda Parmak Çalışmaları
2. IV. Pozisyonda Parmak Çalışmaları
- 3.1. II. III. IV. Pozisyonu Birlikte Kullanma

ÜNİTE II: SÜSLEMELER

1. Glissando Tekniği
2. Staccato Tekniği
3. Tremolo Tekniği

ÖĞRENME ALANI: TÜRK MÜZİĞİ NAZARİYATI

ÜNİTE I: MAKAM BİLGİSİ

1. Hümayûn Makamı
2. Uzzal Makamı
3. Zirgüleli Hicaz Makamı

4. Nikriz Makamı
5. Hicazkâr Makamı
6. Kürdilihicazkâr Makamı
7. Neveser Makamı

ÜNİTE II: USUL BİLGİSİ

1. Müsemmen Usulü
2. Düyek Usulü
3. Aksak Usulü
4. Aksak Semai Usulü
5. Curcuna Usulü

ÜNİTE III: FORM BİLGİSİ

1. Peşrev
2. Saz Semaisi
3. Şarkı
4. Oyun Havası

ÖĞRENME ALANI: TÜRK MÜZİĞİ UYGULAMASI

ÜNİTE I: BAZI MAKAMLARIN DİZİLERİ VE EZGİSEL MAKAM TARİFLERİ

1. Hümayun Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi
2. Uzzal Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi
3. Zırgüleli Hicaz Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi
4. Nikriz Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi
5. Hicazkâr Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi
6. Kürdilihicazkâr Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi
7. Neveser Makamı Dizisi ve Ezgisel Makam Tarifi

ÜNİTE II: BAZI MAKAMLARIN UYGULAMALARI

1. Hümayun Makamında Ud Alıştırmaları ve Örnek Eser Uygulamaları
2. Uzzal Makamında Ud Alıştırmaları ve Örnek Eser Uygulamaları
3. Zırgüleli Hicaz Makamında Ud Alıştırmaları ve Örnek Eser Uygulamaları

4. Nikriz Makamında Ud Alıştırmaları ve Örnek Eser Uygulamaları
5. Hicazkâr Makamında Ud Alıştırmaları ve Örnek Eser Uygulamaları
6. Kürdîlihiczâkâr Makamında Ud Alıştırmaları ve Örnek Eser Uygulamaları
7. Neveser Makamında Ud Alıştırmaları ve Örnek Eser Uygulamaları

12. SINIF

ÖĞRENME ALANI: UD EĞİTİMİ

ÜNİTE I: UD DA POZİSYON GEÇİŞLERİ

1.4. Pozisyon Bilgisi

2.1. 2. 3. 4. Pozisyon Geçişleri

ÜNİTE II: SÜSLEMELER

1.Mordan, Gruppetto

Ek 4: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINDAN ALINAN İZİN BELGESİ

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı : B.08.0.EGD.0.33.05.311- 66 / 586
Konu : Araştırma İzni

24../02/2008

HALIÇ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Sosyal Bilimler Enstitüsü)

- İlgi : a) 05.02.2008 tarih ve 100/37 sayılı yazı
b) 28.02.2007 tarih ve B.08.0.EGD.0.33.05.311-311/1084 sayılı Makam Onayı ile Uygulamaya Konulan “Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Musikisi Anasanat Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Akın UZUNOĞLU'nun “Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Türk Müziği Çalgıları Dersinde Karşılaşılan Problemler ve Çözüm Önerileri” konulu araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılacak görüşme formlarının Çorum, Sivas, Sinop, Samsun, Ordu, Giresun, Tokat, Trabzon illerindeki Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan öğretmen ve öğrencilere uygulama izin talebi incelenmiştir.

Üniversiteniz tarafından kabul edilen onaylı bir örneği Bakanlığımızda muhafaza edilen (3 sayfa – 14 sorudan oluşan) görüşme formlarının, gönüllülük katılım formunun doldurulup okul idaresine teslim edilmesi ve çalışmanın eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde yapılması durumunda belirtilen illerdeki Güzel Sanatlar Liselerinde uygulanmasında bir sakınca görülmemektedir.

İlgi (b) Yönergenin 5. Maddesinin (o) bendi uyarınca taahhütnamenin ve araştırmanın bitiminde sonuç raporunun iki örneğinin Bakanlığımıza gönderilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

20/02
İbrahim DEMİRER
Bakan a.
Daire Başkanı

EK :

- 1- Okul Listesi (1 Adet-1 Sayfa)
- 2- Anket Örneği (1 Adet-3 Sayfa)

GMK. Bulvarı No:109
06570 Maltepe/ANKARA
Tel : 0 312 230 36 44
Faks : 0 312 231 62 05
earged@meb.gov.tr earged@meb.gov.tr

www.egitim.gov.tr

www.haykiz.ankara.gov.tr

www.bilgisayarligimodelleri.org

ÖZGEÇMİŞ

1969 Yılında Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğdu. İlk orta ve lise eğitimini Çarşamba da tamamladı. Çarşamba halk eğitim merkezi Türk halk müziği korosunda yıllarca bağlama çaldı. Aynı koro ile yurt içinde yapılan yarışmalarda birçok başarılar yaşadı. Ardından K.T.Ü.Fatih Eğitim Fakültesi Müzik bölümünü kazandı. Okul yıllarında Prof. Dr Akşin ALİZADE ve Prof. Dr. Nazım BAĞIROV ile özel olarak Piyano ve Armoni çalıştı. Okuldan mezun olduktan sonra Ağrı ilinin Eleşkirt ilçesi ve Samsun'un Çarşamba ilçelerinde Müzik öğretmeni olarak görev yaptı. Ardından Anadolu Güzel Sanat liseleri sınavını kazanarak Samsun İlkadım Anadolu Güzel Sanatlar lisesine Müzik öğretmeni olarak atandı. Yurt içi ve yurt dışında birçok festival ve konserlere eşlik etti. Halen bu okulda piyano öğretmenliği görevini sürdürmektedir.